

Le Sudcengero Zvitkos

O kmeňi Juda the Šimeon džan pro Kanaančana

¹ Paloda, sar muľa o Jozua, o Izraeliti phučenas le RAJESTAR: “Ko amendar džala ešebno (peršo) pro mariben pro Kanaančana?”

² O RAJ odphenda: “Mi džal o Juda, se diňom e phuv andre lengere vasta.”

³ Avke o manuša andral o kmeňos Juda mangenas le manušen andral o kmeňos Šimeon: “Aven amenca a pomožinen amenge te džal pro Kanaančana pro mariben andre phuv, so sas amenge diňi. Palis džaha the amen tumenca andre phuv, so sas tumenge diňi.” Avke o kmeňos Šimeon geľa lenca.

⁴ Sar geľa o kmeňos Juda pro mariben, o RAJ lenge diňa te ňerinel upral o Kanaančana the Perizeja a murdarde andro foros Bezek 10 000 muršen. ⁵ Andro Bezek arakhle le kralis Adoni-Bezek, marenas pes leha a ňerinde upral o Kanaančana the Perizeja. ⁶ Sar o Adoni-Bezek chudľa te denašel, džanas pal leste. Chudle les a odčhinde leske o angušta pal o vasta the pal o pindre. ⁷ Akor o Adoni-Bezek phenda: “Ef-tavardeš (70) kraľa, savenge diňom te odčhinel o angušta pro vasta the pro pindre, kidenas o trušini tel miro skamind. O Del mange visarda pale vaš oda, so kerdom.” Ligende les andro Jeruzalem a ode muľa.

⁸ O kmeňos Juda geľa pro mariben pro Jeruzalem a zaila les. Le manušen odarik murdarde a o foros zlabarde. ⁹ Palis džanas pro mariben pro Kanaančana, save bešenas pre brehengeri phuv, andro Negev pre pušta. ¹⁰ Sar o kmeňos Juda geľa pro Kanaančana, save bešenas andro Hebron, so pes angloda vičinelas Kirjat-Arba, ňerinde upral o fajti Šešaj, Achiman the Talmaj.

¹¹ Odarik gele pro mariben pro foros Debir, so pes angloda vičinelas Kirjat-Sefer. ¹² Akor o Kaleb phenda: “Oleske, ko ňeranela upral o Kirjat-Sefer, dava mira čha la Achsa romňake.”

¹³ Avke o Otňiel, o čhavo le Kenazoskero, savo sas terneder phral le Kaleboske, oda foros zaila. O Kaleb diňa peskera čha la Achsa leske vaš e romňi.

¹⁴ Palis o Otňiel chudľa te kerel upre la Achsa, hoj te mangel peskere dadestar e mala. Sar geľa tele pal o somaris, o Kaleb latar phučľa: “So kames?” ¹⁵ Oj odphenda: “De man daros. Te mange imar diňal e pušta Negev, de mange the o prameňa.” Avke o Kaleb lake diňa o uprune the o telune prameňa.

¹⁶ O čhave andral e fajta Kenit, savenge sas o dad o Chobab, le Mojžišoskero sastro, gele le kmeňoha Juda andral o palmengero foros Jericho andre Judsko pušta andro Negev, kaj ačhile te bešel maškar o manuša paš o foros Arad.

¹⁷ Palis o kmeňi Juda the Šimeon gele pro mariben pro Kanaančana, save bešenas andro Cefat, a calo oda prekošlo foros zničinde. Avke dine ole foroske nav Chorma. ¹⁸ O kmeňos Juda

zaila o fori Gaza, Aškalon the Ekron lengere gavenca.

¹⁹ O RAJ sas le kmeňoha Juda. On zaile o brehengere phuva, ale le manušen, save bešenas tel o brehi, našti tradle avri, bo sas len trastune verdana. ²⁰ Le Kaleboske dine o foros Hebron, avke sar oda phenda o Mojžiš. Ov odarik tradňa avri le Anakoskere trine čhaven. ²¹ Ale o kmeňos Benjamin na tradle avri le Jebusejen, save bešenas andro Jeruzalem. Vašoda o Jebuseja ačhile te bešel maškar o Benjamini andro Jeruzalem dži adadžives.

O maribena le kmeňengere pro severos

²² The o kmeňi Efrajim the Menašše džanas pro mariben pro foros Betel a o RAJ sas lenca. ²³ Bičhade le muršen te predikhel o Betel, so pes angloda vičinelas Luz. ²⁴ Sar dikhle varesave muršes te avel avri andral o foros, phende leske: “Sikav amenge, khatar mek šaj džas andro foros, a mukaha tut te dživel.” ²⁵ Avke sikada lenge o than, khatar pes delas te džal andre. Sar o kmeňi Efrajim the Menašše murdarde odarik savoren, premukle ole muršes leskera famelijaha. ²⁶ Oda murš geľa andre phuv le Chetitanengeri, ačhađa ode foros a diňa leske nav Luz. Kavke pes vičinel dži adadžives.

²⁷ O kmeňos Menašše našti tradňa avri le manušen andral o fori Bet-Šean, Taanach, Dor, Jibleam the Megiddo, aňi andral o gava pašal lende. Bo o Kanaančana na kamenas odarik te džal het. ²⁸ Sar o Izraeliti ačhile zoraleder, ispidenas zoraha pro Kanaančana, hoj prekal lende te keren buči, ale našti savoren

tradle avri. ²⁹ Añi o kmeños Efrajim našti tradña avri le Kanaančanen, save bešenas andro Gezer, a vašoda ačhile maškar lende te bešel. ³⁰ The o kmeños Zebulun našti tradña avri le Kanaančanen andral o fori Kitron the Nahalal. Avke o Kanaančana ačhile te bešel maškar lende, ale o manuša andral o kmeños Zebulun pre lende ispidenas, hoj te keren buči. ³¹ O kmeños Ašer našti tradña avri le Kanaančanen andral o fori Akko, Sidon, Achlab, Achzib, Chelba, Afik the Rechob. ³² Avke ačhila o kmeños Ašer te bešel maškar o manuša, save bešenas andro Kanaan, bo našti len tradña avri. ³³ O kmeños Naftali na tradle avri le Kanaančanen andral o fori Bet-Šemeš the Bet-Anat. On bešenas maškar o Kanaančana, ale ispidenas pre lende, hoj te keren buči. ³⁴ O Amoreja tradenas o kmeños Dan dži ke brehengeri phuv a na domukle lenge te džal tele pal o brehi. ³⁵ Avke o Amoreja ačhile te bešel paš o verchos Cheres the andro fori Ajalon the Šaalbim, ale o kmeñi Efrajim the Menašše sas lendar zoraleder a ispidenas pre lende, hoj te keren buči. ³⁶ E phuv le Amorejengeri* sas le verchengere dromestar Akrabbim dži ke Sela the mek dureder.

2

Le RAJESKERO aņjelos andro Bochim

¹ Le RAJESKERO aņjelos džalas andral o Gilgal upre andro Bochim a phenda le Izraelitenge: “Iłom tumen avri andral o Egipt a andom tumen andre phuv, pal savi diňom vera tumare daden.

* **1:36** Abo: le Edomčanengeri

Phendom: ‘Miri zmluva tumenca šoha (ňikda) na preačhela. ² Našti phanden e zmluva le manušenca andral kadi phuv. Čhiven tele lengere oltara.’ Ale tumen man na šundān. Soske ada kerdān? ³ Vašoda akana tumenge phenav, hoj imar len na tradava anglal tumende. Ačhena tumare ňeprijateľa a lengere devla ena tumenge sar pasca oleha, hoj len lašarena.” ⁴ Sar le RAJESKERO aňjelos phenda savore Izraelitenge kala lava, chudle zorales te rovel. ⁵ Vašoda dine ole thaneske nav Bochim* a ode ande obeta le RAJESKE.

O Jozua merel

⁶ Sar o Jozua premukľa le Izraeliten, odgele dojekh andre peskeri phuv, so chudle vaš o dedictvos. ⁷ O Izrael služinelas le RAJESKE pal calo časos, medik dživelas o Jozua the o phureder vodci, save predžidile le Jozua a dikhle savore bare zazraki le RAJESKERE, save kerđa prekal o Izraeliti. ⁸ Le RAJESKERO služobňikos o Jozua, le Nunoskero čhavo, muľa andro šel the deš (110) berš. ⁹ Parunde les andre leskeri dedično phuv andro Timnat-Cheres pro brehi Efrajim, pro severos le verchostar Gaaš.

¹⁰ Sar mule lendar savore, avle pal lende aver pokoleňje, save bisterde pre oda savoro, so kerđa o RAJ prekal o Izrael. ¹¹ O Izraeliti kerenas bini anglo RAJ, bo služinenas le Baalengere modlengje. ¹² Omukle le RAJES, peskere dadengere Devles, savo len iľa avri andral o

* **2:5** Oda hin: O manuša, save roven.

Egipt. Lašarenas avre devlen, le devlen ole narodengere, save bešenas pašal lende. Bandonas anglal lende a kaleha kerenas le RAJESKE pre choli. ¹³ Preačhile te služinel le RAJESKE a chudle te lašarel le devlen Baal the la Aštarta. ¹⁴ Vašoda o RAJ sas cholamen pro Izrael a diña, hoj te ņerinen (zviťazinen) upral lende lengere ņeprijateľa, save bešenas pašal lende. Domukľa le zbujňikenge, hoj len te občoren, a o Izraeliti našti obačhile anglal lende. ¹⁵ Kana ča džanas pro mariben, o RAJ lenge kerelas namištes, hoj te prekhelen (prehrajinen), avke sar lenge phenda andre vera. Avke dochudle pes andro baro pharipen.

¹⁶ Paľis o RAJ lenge ačhađa sudcen, save len zachrañinenas lengere ņeprijatelendar. ¹⁷ Ale on peskere sudcen na šunenas, sas napačivale le RAJESKE a lašarenas avre devlen. Sig pes odvisarde le RAJESKERE dromestar, pal savo phirenas lengere dada, sar šunenas leskere prikazaňja. Na kerenas avke sar lengere dada. ¹⁸ Sar o ņeprijateľa le Izraeliten trapinenas a lenge kerenas namištes, le RAJESKE sas pharo pre lende. Avke peske iľa avri sudcas, hoj len te zachrañinel peskere ņeprijatelendar. Medik o sudcas dživelas, o RAJ len zachrañinelas, bo sas ke lende jileskero. ¹⁹ Ale sar o sudcas muľa, pale pes visarde ko nalačhipen a sas mek goreder sar lengere dada, save služinenas avre devlengere a bandonas anglal lende. Na preačhenas te kerel o nalačhipen, aňi na denas peske te phenel. ²⁰ Vašoda o RAJ sas cholamen pro Izraeliti a phenda: “Kada narodos na dolikerđa miri

zmluva, pal savi phendom lengere dadenge, hoj la te dolikeren. A vaš oda, hoj man na šunde, ²¹ aňi me imar na tradava avri anglal lende aňi jekhe ole narodendar, save mek ačhile, sar o Jozua muľa. ²² Aleha dikhava, či o Izraeliti pes likerena pal mire droma a či phirena pal lende sar lengere dada, abo na.” ²³ Vašoda o RAJ mukľa ole naroden andre odi phuv, na tradňa len avri a na diňa len andre le Jozuaskere vasta, sar mek dživelas.

3

Aver narodi maškar o Izraeliti

¹ Kala hine o narodi, save mek mukľa o RAJ andre phuv, hoj prekal lende te probalinel (skušinel) savore Izraeliten, save pes šoha (ňikda) na marenas le Kanaančanenca. ² Bo kamelas, hoj o Izraelike pokoleňja, save pes mek na džanenas te marel, te siklon pes te marel. ³ Sas oda kala narodi: Pandž Filištínike kraľa, savore Kanaančana, Sidončana the Chivija, save bešenas andro Libanoňike verchi le verchostar Baal-Chermon dži ko verchengero drom Chamat. ⁴ Prekal lende kamľa te probalinel le Izraeliten, hoj pes te sikavel, či šunena o prikazaňja, so o RAJ diňa lengere dadenge prekal o Mojžiš.

⁵ O Izraeliti bešenas maškar o Kanaančana, o Chetitana, o Amoreja, o Perizeja, o Chivija the o Jebuseja. ⁶ Lenas peske lengere čhajen vaš o romňija, peskere čhajen denas lengere čhavenge a služinenas lengere devlence.

O Otňiel

⁷ O Izraeliti kerenas bini anglo RAJ, bo bis-terde pro RAJ, pre peskero Del, a služinenas le modlenghe Baal the Aštarta. ⁸ Vašoda sas o RAJ pre lende choĥamen a diĥa len andro vasta le kraliske le Kušan-Rišatajimoske andral o foros Aram-Naharajim. O Izraeliti sas ochto berš leskere otroka. ⁹ Ale sar viĥinenas ko RAJ, hoj lenge te pomožinel, biĥada ke lende le Otĥiel, le Kenazoskere ĉhas le Kaleboskere nekternedere phrales, hoj len te zachraĥinel. ¹⁰ Le RAJESKERO Duchos avĥa pre leste a ov aĉila vodcas le Izraelitenge a džalas lenca pro mariben pro Aramejiko kralis Kušan-Rišatajim. O RAJ lenge diĥa te ņerinel (zviťazinel) upral leste. ¹¹ Avke andre odi phuv sas smirom saranda (40) berš, medik dživelas o Otĥiel, le Kenazoskero ĉhavo.

O Ehud

¹² Ale o Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ, vašoda o RAJ diĥa le Moabike kraliske le Eglonoske te ņerinel upral lende. ¹³ O Eglon pes sthoĥa le Ammonĉanenca the le Amalekenca a geĥa pro mariben pro Izraeliti, ņerinda upral lende a zaila o Jericho, le palmengero foros. ¹⁴ O Izraeliti služinenas le Moabike kraliske le Eglonoske dešuochto (18) berš.

¹⁵ Akor o Izraeliti igen chudle te mangel le RAJES, hoj lenge te pomožinel a o RAJ lenge biĥada le Ehud, le Geraskere ĉhas andral o kmeĥos Benjamin, savo sas balogaris (lavakos). O Izraeliti biĥade leha o daĥe le Moabike kraliske le Eglonoske. ¹⁶ O Ehud peske kerĥa šabla, ostro pal soduj seri the bari vaj jepaš metros, a thoĥa la pal e ĉaĉi (pravo) sera paš

e čang tel o gada. ¹⁷ Diña ola dañe le kraliske le Eglonoske, savo sas igen thulo murš. ¹⁸ Sar o Ehud leske diña ola love, premukla le muršen, save ola love ande. ¹⁹ Ov korkoro pes visarda khatar o modli paš o Gilgal a džalas pale ko kralis Eglon leske te phenel: “Kralina, kamav tuke vareso te phenel, so ņiko našti šunel, ča tu.”

O Eglon phenda: “Čhit!” Akor savore, save ačhenas pašal leste, gele avri.

²⁰ O Ehud geła ko kralis Eglon, andro upruno šilalo kher, kaj peske bešelasa a savo sas ča prekal leste. O Ehud phenda: “Hin man prekal tu lav le Devlestar.” Avke o Eglon uštıla. ²¹ Akor o Ehud le balogne vasteha andral peskeri čači sera ila e šablā a demađa leske andro per. ²² Sar demađa andro per, o angluno špicos pregeła dži prekal o dumo a o čiken (thulipen) garuđa e ručka, vašoda e šablā na ila avri. ²³ Avke o Ehud geła avri pre veranda a o vudar ole upruno khereskero pal peste phandla andre.

²⁴ Soča geła avri, avle le Eglonoskere sluhi a sar dikhle, hoj o upruno khereskero vudar hino phandlo andre, phende peske: “Ov mušinel te bešel pro budaris andre peskero šilalo kher.” ²⁵ Užarenas igen but a andre ladž na džanenas, so te kerel, bo ov lenge o vudar na phundravelas. Androda ile e kleja, phundrade a dikhle, hoj lengero raj pašlol mulo pre phuv.

²⁶ Medik on užarenas, o Ehud denašla. Pregela pašal o modli a denašla andre Seira. ²⁷ Sar ode doavla, zatrubinda pro bakreskero rohos pro brehi Efrajim a odarik lidžalas le Izraeliten tele. ²⁸ Phenda lenge: “Aven pal ma,

bo o RAJ tumenge diňa andro vasta tumare nepřijatělen le Moabčanen.” On džanas pal leste a ile le Moabčanendar o thana, khatar pes predžalas prekal o Jordan, a űnikaske na domukle, hoj odarik te predžan. ²⁹ Akor murdarde vaj 10 000 zorale muršen. űniko lendar na denařla. ³⁰ Oda džives o Izraeliti űnerinde upral o Moabčana a e phuv sas andro smirom ochtovardeř (80) berř.

O řamgar

³¹ Pal o Ehud ačhila sudcas o řamgar, le Anatoskero čhavo, savo tiř zachraňinda le Izrael. Murdarda řov řel (600) Filiřtinen la pacaha, savaha traden le gurunřen.

4

E Debora the o Barak

¹ Sar muľa the o Ehud, o Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ, ² vařoda len o RAJ diňa andro vasta le Kanaaňike kraliske le Jabinoske, savo kralinelas andro foros Chacor. O velifeľis leskere slugadenge sas o Siserah, savo beřelas andro Charořet-Hagojim. ³ O Izraeliti igen mangenas le RAJES, hoj lenge te pomořinel, bo le Jabin sas eňa řel (900) trastune verdana a biř (20) berř len igen trapinelas.

⁴ Andre oda časos e prorokiňa Debora, e romňi le Lappidotoskeri, sas sudkiňa upral o Izrael. ⁵ Oj beřelas tel e Deborakeri palma pro brehi Efrajim, mařkar o fori Rama the Betel. O Izraeliti phirenas ke late, sar len sas vareso mařkar peste. ⁶ Oj bičhada pal o Barak, le Abinoamoskero

čhavo, andral o foros Kedeš andre phuv le Naftalengeri. Phendā leske: “O RAJ, o Del le Izraeloskero, tuke phenel: ‘Le tuha 10 000 muršen andral o kmeňi Naftali the Zebulun a dža pro verchos Tabor. ⁷ Me tuke palis anava ko paňi Kišon le Siserah, le Jabinoskere velitelis, leskere verdanenca the le slugadenca a dava tuke les andro vasta.’ ”

⁸ O Barak lake odphendā: “Te aveha manca, džava, ale te na aveha manca, na džava.”

⁹ “Džava tuha,” odphendā leske e Debora, “ale andre kada mariben e slava na ela tiri, bo o RAJ dela le Siserah andro vasta la džuvľake.” Palis e Debora uštıla a džalas le Barakoha andro Kedeš, ¹⁰ kaj o Barak vičindā le kmeňen Zebulun the Naftali. Džanas pal leste 10 000 murša the e Debora.

¹¹ Ale o Kenitas o Cheber odgeľa okle Kenitendar, save sas o čhave le Chobaboskere, savo sas šogoris le Mojžišoske. Ačhaďa peskero stanos paš o dubos andro Caanannim paš o Kedeš.

¹² Sar le Siseroske phende, hoj o Barak, o čhavo le Abinoamoskero, geľa upre pro verchos Tabor, ¹³ diňa te zvičinel savore peskere manušen le eňa šel (900) trastune verdanenca, hoj te džan andral o Charošet-Hagojim ko paňi Kišon.

¹⁴ E Debora phendā le Barakoske: “Ušťa, bo adadžives tuke o RAJ diňa andro vasta le Siserah. Korkoro o RAJ imar džalas anglal tu!” Avke o Barak džalas tele pal o verchos Tabor a pal leste 10 000 murša. ¹⁵ Sar o Barak džalas pro mariben, o RAJ kerďa, hoj anglal leste ačhile sar bi e godi o Siserah the leskere murša, save sas pro

trastune verdana, the savore leskere slugađa, avke len murdarde le šablēnca. Androda o Siserah chučila tele pal o verdan a chudľa te denašel.

¹⁶ O Barak džalas pal leskere verdana the slugađa dži ko Charošet-Hagojim. Savore Siseroskere slugaden murdarde a ňiko lendar na ačila džido. ¹⁷ O Siserah denašelas ke la Jaelakero stanos, bo sas smirom maškar o kralis Jabin andral o Chacor the maškar e Cheberiskeri famelija. E Jael sas romňi le Cheberiskeri, savo sas Kenitas. ¹⁸ Oj geľa avri anglal o Siserah a phenda leske: “Av, rajeja miro, av andre miro stanos. Ma dara tut!” Sar geľa andre, e Jael les zaučharda la lepedaha. ¹⁹ Mangelas latar: “De ča man te pijel paňi, bo som smedno.” Avke oj phundrada o cipuno gono le thudeha, diňa les te pijel a pale les zaučharda. ²⁰ Mek lake phenda: “Ačh paš o stanoskero vudar a te vareko avela a phučela tutar, či hin ade vareko, phen, hoj na.”

²¹ Palis ov zorales zasuča. Akor e Jael iľa o čokanos the o kolikos (ciloru) pal o stanos a džalas ke leste cichoneš. Predemađa o kolikos prekal leskeri sliča dži andre phuv a ov muľa.

²² Sar o Barak džalas pal o Siserah, e Jael geľa anglal leste a phenda leske: “Av sikavava tuke muršes, saves rodes!” Avke geľa ke late andro stanos a sas ode o Siserah, savo pašlolas mulo le kolikoha andro šero.

²³ Oda džives o Del diňa le Izraelitenge le Kanaaňike kralis le Jabin tel lengeri zor. ²⁴ Ole časostar o Izrael džanas pro kralis Jabin furt zoraleder, medik les na zničinde.

5

La Deborkeri gili

¹ Akor gilavelas kadi gili e Debora le Barakoha, le Abinoamoskere čhaha:

² “Lašaren le RAJES, bo o vodci chudle te lidžal o Izrael a o manuša ušfile a radišagoha džanas!

³ Šunen, kralale! Phundraven o kana, rajale! Gilavava le RAJESKE, gilavava žalmos le RAJESKE, le Izraeloskere Devleske.

⁴ RAJEJA, sar tu avri avlal andral o Seir a sar džahas la phuvatar Edom, zarazisalila e phuv, andral o ņebos delas brišind a andral e chmara čhordolas o paŋi.

⁵ O verchi razisaŋonas anglal o RAJ, anglal o Del andral o Sinaj, anglal o RAJ, o Del le Izraeloskero.

⁶ Andro dživesa le Šamgariskere, le Anatoskere čhaskere, a andro dživesa la Jaelakere sas omukle o droma, o manuša phirenas palune dromenca.

⁷ O gava ačhile omukle, o manuša len omukle, medik me e Debora na uštilom upre, medik me, e daj le Izraeloske, na uštilom upre.

⁸ Sar o manuša peske ile avri avre devlen, o mariben pes chudla paš o foroskere brani, no na dičholas o štitos aŋi e kopija maškar 40 000 Izraeliti.

⁹ Miro jilo hino jekhetane le Izraelike vodcenca, le manušenca, save kamle te džal radišagoha andro mariben.

Lašaren le RAJES!

¹⁰ Tumen, save bešen pro parne somara pro pokrovci,

a the tumen, save phiren pal o droma: Gondolinen!

¹¹ Šunen o hangos olengere, save gilaven paš o chaňiga.

Ode lašaren le RAJESKERO spravodlišagos, o ňerindipen (viťaztvo) le Izraelike manušengero!

Akor o manuša le RAJESKERE gele tele ko brani.

¹² Ušťi, preker tut, Deboro, preker tut, ušťi!

Gilav gilí! Ušťi, Barak!

Lidža het peskere zaphandlen, čhavo le Abinoamoskero!

¹³ Palis avle tele ola, save mek ačhile le vodcendar,

le RAJESKERE manuša avle tele manca sar ola, save hine zorale.

¹⁴ O manuša džanas tele andral o Efrajim,

kaj bešenangloda o Amaleka,

aver džanas andral o Benjamin.

Le Machirostar avle o vodci

a le Zebulunostar ola, save hine velíteľa.

¹⁵ Le Jissacharoscere princi la Deboraha the o Jissachar le Barakoha džanas pal leste tele andre dolina.

Le Rubenoskero kmeňos but pal oda vakerenas, či te džal, vaj na.

¹⁶ Soske ačhiľal te bešel maškar o ohradi,

hoj te šunen, sar o pastjera vičinenas peskere staden?

Le Rubenoskero kmeños but vakerenas, ale naŝti pes dothovenas.

17 O Gilead ačila te bešel pal o Jordan

a soske o Dan ačila paš o lodi?

O Aŝer ačila te bešel paš o moros,

beŝenas pro thana paš o brehos.

18 Le manuŝenge andral o kmeños Zebulun sas jekh či merena,

avke the le Naftalenge, save džanas pro mali pro mariben.

19 Avle o kraľa a marenas pes;

o kraľa andral o Kanaan džanas pro mariben

andro Taanach paš o paňa Megiddo,

ale o rup peske odarik na ile.

20 O čerčeňa andral o ņebos pes marenas,

pal peskere droma džanas pro mariben pro

Siserah.

21 O paňi Kiŝon len odligenda,

oda čirlatuno paňi o Kiŝon.

Av zorali dušo miri a dža bi e dar!

22 Akor demenas pal e phuv le grajengere kopiti,

akor denaŝenas a denaŝenas ola zorale graja.

23 ‘Prekoŝen o foros Meroz!’ phenel o aňelos le

RAJESKERO.

‘Prekoŝen, prekoŝen leskere manuŝen,

bo na avle te pomožinel le RAJESKE,

te pomožinel le RAJESKE te džal pre ola zorale murša!’

24 Av bachтали maŝkar o džuvľa, Jaelo.

Tu, romňije le Cheberiskeri, le Kenitoskeri!

Av požehňimen upral o džuvľa andro stani!

25 O Siserah mangelas peske pañi,
podiña leske thud;

andre kuči leske anda šutlo thud.

26 Nacirdľa o vast, ıla o kolikos,
le čače vasteha o pharo čokanos,
demađa le Siserah, pharađa leske o šero,
predemađa leske e slich.

27 Peľa tele paš lakere pindre,
previsaliła a nacirdľa pes.
Paš lakere pindre visaliła a peľa.
Ode, kaj peľa, muľa.

28 Prekal e oblaka dikhel e daj le Siseroskeri
a vičinel prekal o mreži:
‘Soske avel avke nasig leskero verdan?
Soske na šunav le grajen, save cirden o verdan?’

29 Odfhende lake lakere nekgođaveder džuvľa,
lengere lava peske korkori leperel:

30 ‘Mušinen peske te rozulavel oda, so peske
dochudle.

Jekh abo duj zaphandle džuvlen prekal jekh
murš,

šukar plašti prekal o Siserah,

igen šukar gada,

jekh abo duj side khosne pre miri meň!’

31 Kavke mi meren savore tire nepřijaťeľa, ó,
RAJEJA!

Ale ola, save les kamen,

ena sar kham, so avel avri andre peskeri zor.”

Paľis andre odi phuv sas saranda (40) berš
smirom.

6

O Izraeliti hine tel o vasta le Midijanengere

¹ O Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ. Vašoda len diña efta berš andro vasta le Midijanenge. ² O Midijana sas zoraleder sar o Izraeliti, vašoda peske kerde thana, kaj pes te garuven andro verchi, thana andro jaskiñi the garude thana maškar o brehi. ³ Soča o Izraeliti preačhile te sadzinel, džanas pre lende o Midijana, o Amaleka the aver kmeñi pal o vichodos. ⁴ Kerde peske taboris paš lende a zničinde savoro malakero ulipen andre odi phuv dži paš e Gaza. Na mukle andro Izrael ñisavo chaben, añi bakren, añi gurunñen, añi somaren. ⁵ Avle peskere stadenca the le stanenca ajci but sar o malengere grajora. Na delas pes len te zgenel, añi lengere řavi. Gele andre odi phuv, hoj la te zničinen. ⁶ Sar o Izraeliti ačhile čore bi o chaben prekal o Midijana, chudle te vičinel pro RAJ.

⁷ Sar vičinenas pro Raj, hoj lenge te pomožinel, ⁸ o RAJ bičhađa ke lende le prorokos a phenda lenge: “Kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskero: ‘Me tumen ilom avri andral o Egipt the andral o otroctvo. ⁹ Cirdñom tumen avri andral o vasta le Egiptanengere the savorendar, save pre tumende džanas. Me len tradñom avri anglal tumende a diñom tumenge lengeri phuv.’ ¹⁰ Phendom tumenge: ‘Me som o RAJ, tumaro Del. Na služinena le Amorejengere devlengere andre phuv, kaj akana bešen.’ Ale tumen man na šundān.”

O Gideon

¹¹ O aņjelos le RAJESKERO avla andro foros Ofra a bešla peske tel o dubos le Joašoskero, savo sas andral e Abiezeriskeri fajta. Leskero čhavo o Gideon ipen akor marelas la pacaha o žužodiv andre molakero lisos, hoj o žužodiv te garuvel anglo Midijana. ¹² Androda o aņjelos le RAJESKERO pes leske sikađa a phenda leske: “O RAJ tuha, zoralo murš!”

¹³ Androda leske phenda o Gideon: “Šaj tutar vareso phučav, rajeja? Te hino o RAJ amenca, soske pes amenge kada savoro ačila? Kaj hine savore leskere bare zazraki, pal save amenge amare dada vakerenas: ‘O RAJ amen ila avri andral o Egipt.’ Ale akana amen o RAJ omukla a diňa amen andro vasta le Midijanenge.”

¹⁴ O RAJ dikhla pre leste a phenda: “Dža andre tiri zor a zachraňin le Izraeliten andral o vasta le Midijanengere. Me korkoro tut bičhavav.”

¹⁵ Ale ov phučila: “Rajeja, sar majinav te zachraňinel o Izrael? Se miri fajta hiňi nekčoreder andral o kmeňos Menašše a andro kher miro dadeskero man len vaš nisoste.”

¹⁶ “Me avava tuha,” odphenda o RAJ. “Zničineha le Midijanen, avke sar te ulehas ča jekh murš.”

¹⁷ O Gideon phenda: “Te som tuke pre dzeka, akor sikav mange vareso, hoj te džanav, hoj sal čačes o RAJ, savo vakeres manca. ¹⁸ Mangav tut, ma dža adarik, medik na anava anglal tu miro daros.”

Ov odphenda: “Mištes, užarava, medik na aveha pale.”

19 O Gideon gela khere, pririchtinda la terňa koza a le deše kile arestar kerďa mare bi o drožďi. O mas thoďa andro košaris a e zumin čhordă andre piri. Ligendă leske oda tel o dubos a thoďa anglal leste. 20 Le Devleskero aňjelos leske phendă: “Le o mas the o mare bi o drožďi, thov len pre skala a e zumin čhor upral.” Ov avke kerďa. 21 Le RAJESKERO aňjelos hazďňa e paca, so leste sas andro vast, a chudľa pes leskere agoreha le masestar the ole marendar. Avľa avri jag andral e skala a chaľa oda mas the ole mare. Androda le RAJESKERO aňjelos našľiľa anglal leskere jakha.

22 Sar o Gideon prindžardă, hoj oda sas le RAJESKERO aňjelos, zvičindă: “Ach, Raja, RAJEJA, dikhlom tire aňjelos muj-mujeha!”

23 O RAJ leske phendă: “Ma dara tut! Av andro smirom, na mereha.”

24 Avke o Gideon ode ačhaďa oltaris prekal o RAJ a diňa leske nav: O RAJ hin o smirom. Oda oltaris hin dži adadžives andro foros Ofra andre Abiezerengeri phuv.

25 Mek odi rat leske phendă o RAJ: “Le andral tire dadeskero stados terne bikos the mek jekhe efa beršengere bikos. Čhiv tele le Baaloskero oltaris tire dadeskero a rozčinger the o slupos la Aštartakero, so hino paš leste! 26 Ačhav oltaris pre pačiv le RAJESKE, tire Devleske, upre pro brehos. Paľis le ole dujte bikos a obetin les pro kašta ole rozčingerde slupostar sar labardï obeta.” 27 O Gideon iľa deše muršen peskere sluhendar a kerďa avke, sar leske phendă o RAJ. Ale vašoda, hoj daralas le dadeskera famelijatar

the le manuŝendar andral oda foros, na kerđa oda dživese, ale rači.

²⁸ Sar o murša andral o foros sig tosara uŝtile, dikhle, hoj le Baaloskero oltaris hino čhido tele a o kaštuno slupos la Aštartakero pre leste hino rozčhingerdo. A pro nevo ačhado oltaris sas obetimen dujto bikos sar labardi obeta.

²⁹ Maŝkar peste phučenas: “Ko oda kerđa?” Rodenas a phučenas, medik pes na dodžanle, hoj oda kerđa o Gideon, le Joašoskero čhavo.

³⁰ O murša phende le Joašoske: “An avri tire čhas! Muŝinel te merel, bo čhida tele le Baaloskero oltaris a rozčhingerđa o slupos la Aštartakero, so hin paš leste!”

³¹ O Joaš phenda savorenge, save džanas pre leste: “Tumen pes kamen te zaačhel vaš o Baal? Gondolinen peske, hoj les zachrañinena? Ko pes kamel te zaačhel vaš leste, oda manuŝ dži tosara mi merel! Te o Baal hino čačes del, mi zaačhel korkoro vaš peste, te leske čhide tele o oltaris.”

³² Oda džives le Gideonoske dine nav Jerubbaal, so hin: “Mi zaačhel o Baal korkoro vaš peste, bo o Gideon leske čhida tele o oltaris.”

O Gideon űerinel

³³ Savore Midijana, o Amaleka the o vichodne kmeñi pes sthode jekhetane, pregele prekal o Jordan a kerde peske taboris andre dolina Jezreel.

³⁴ O Duchos le RAJESKERO avla pro Gideon a ov zatrubinda, hoj te vičinel ke peste la Abiezeriskera fajta. ³⁵ Palis bičhada le murŝen, hoj te džan pal calo kmeños Menaŝše, avke the kada kmeños sas vičimen. Diña te vičinel the le

kmeňen Ašer, Zebulun the Naftali – the on pes leha zgele.

³⁶ Akor o Gideon phenda le Devleske: “Tu phenes, hoj kames prekal mande te zachrañinel le Izrael. ³⁷ Dikh, rozthovava pre oda than, kaj pes žužarel o điv, puža (kožuchos) pal o bakro. Te ela e rosa pre leste a e phuv ela pašal leste šuki, prindžarava, hoj prekal mande zachrañineha o Izrael, avke sar phendal.” ³⁸ Kavke pes the ačila. Sar pro dujto džives sig tosara uštila, ispidna avri andral e puža pherdo kuči rosakero pañi.

³⁹ O Gideon pale mangelas le Devles: “Na av pre ma cholamen, te mek jekhvar ke tu prevakerava. Domuk mange oda mek jekhvar te probalinel (skušinel) la pužaha. Mi ačhel ča e puža šuki a všadzik pašal late mi el e rosa.” ⁴⁰ O Del avke kerđa the odi rat. Ča e puža sas šuki a pal e phuv sas všadzik rosa.

7

O Gideon ňerinel upral o Midijana

¹ Sig tosara o Jerubbaal, oda hin o Gideon, the o manuša, save sas leha, gele te kerel taboris paš o pañi Charod. Le Midijanengero taboris sas lendar pro severos andre dolina paš o verchos Moreh. ² O RAJ phenda le Gideonoske: “Hin paš tu igen but murša, hoj tuke te dav te ňerinel (zvitazinel) upral o Midijana. Bo o Izraeliti pes hazdena upre a šaj phenen: ‘Ňerindam peskera zoraha.’ ³ Phen le manušenge, hoj te šunen: ‘Ko pes daral a izdral, šaj oddžal pal o verchos Gilead

a šaj džal pale khere.’ ” Akor 22 000 manuša pes visarde pale khere a 10 000 lendar ačhile.

⁴ Ale o RAJ le Gideonoske phendā: “Mek furt hin lendar but. Lidža len ko paņi, ode len tuke probalīnava (skušinava). Pal kaste tuke phenava: ‘Kada mi džal tuha,’ oda tuha mi džal. No pal kaste tuke phenava: ‘Kada te na džal tuha,’ oda tuha te na džal.”

⁵ Avke o Gideon liğendā le manušen tele ko paņi. O RAJ leske phendā: “Ačhav dojekhes, ko chlipinela o paņi sar rikono, pre jekh sera. A olen, save džana pro khoča a avke pijena o paņi, ačhav pre aver sera.” ⁶ Ola, ko chlipinenas o paņi andral e burņik, sas trin šel (300) murša. Okla aver peske gele pro khoča a pijenas.

⁷ O RAJ phendā le Gideonoske: “Zachraņinava tumen prekal o trin šel (300) murša, save chlipinenas o paņi, a dava tumenge le Midijanen andro vasta. Okla mi džan pale khere.” ⁸ Avke o Gideon paš peste mukla ča trin šel (300) muršen, save preile o chaben the o trubi, a bičhađa savore avre Izraeliten pale khere.

O taboris le Midijanengero sas teleder lendar andre dolina.

⁹ Andre odi rat le Gideonoske o RAJ phendā: “Ušći, dža tele andro taboris, bo diņom tuke len andro vasta. ¹⁰ Ale te pes daras te džal ode korkoro, akor dža tire služobņikoha le Puroha ¹¹ a šun len, so vakerena. Akor tut imar na daraha te džal pre lende pro mariben.” Avke o Gideon geļa tele peskere služobņikoha le Puroha dži ko anglune slugađa, pro agor le taboriskero. ¹² O Midijana, o Amaleka the o vichodne kmeņi

bešenias andre dolina sar o malengere grajora a lengere řavi pes aři na denas te zgenel upre, bo sas sar moroskeri poři pař o brehos.

¹³ O Gideon avřa ipen akor, sar jekh murř vak-erelas avreske, hoj řeske džalas suno. Phenda: “řun, savo man sas suno! Jekh peko jačmeno maro pes kulinelas (kotulinelas) andro Midi-jaňiko taboris dži ko stanos a demađa andre leste avke, hoj pes previsarda a peřa pre phuv.”

¹⁴ Oda dujto řeske phenda: “Oda nane řiř aver sar e řabřa le Gideonoskeri andral o Izrael, savo hin le Joařoskeri řhavo. O Del řeske diňa, hoj te řerinel upral calo Midijaňiko taboris!”

¹⁵ Sar o Gideon řunda pal oda suno the pal oda, so sikavel, bandřila pro khoča a lařarelas le RAJES. Palis geřa pale andro Izraeliko taboris a zvičinda: “Uřten! O RAJ tumenge diňa te řerinel upral o Midijana!” ¹⁶ Avke rozulada le trin řel (300) murřen pro trin partiji, savorenge diňa andro vasta o trubi the o fakři andro džbani ¹⁷ a phenda lenge: “Dikhen pre ma a keren oda, so me! Sar džava pro agor le taboriskero, the tumen keren oda, so řerava me. ¹⁸ Soča zatrubinava olenca, save hine manca, zatrubinen akor the tumen vřadzik pařal calo taboris a vičinen: ‘Vař o RAJ the vař o Gideon!’ ”

¹⁹ O Gideon le řel (100) murřenca avle pro agor le taboriskero pre jepař rat, akor, sar pes o stražňika řerinenas. Zatrubinde a phagerde o džbani, so likerenas andro vasta. ²⁰ Akor savore trin řel (300) murřa zatrubinde pro trubi a phagerde o džbani. Andro balogňi (řavo) vast ile o fakři a andro řačo (pravo) vast o trubi.

Trubinenas a vičinenas: “E šabla vaš o RAJ the vaš o Gideon!” ²¹ Dojekh lendar ačhila pre peskero than pašal o taboris. Avke andro taboris chudle savore te denašel vriskišagoha. ²² Medik o trin šel (300) murša trubinenas, o RAJ diña, hoj pes andro taboris jekh aver te maren le šablenča. O manuša denašenas andral o taboris ke Bet-Šitta, ke Cerera the dži pro agor la Abel-Mecholatar paš o Tabbat.

²³ Palis vičinde le Izraeliten andral o kmeñi Naftali, Ašer the calo kmeños le Menaššeskero, hoj te džan pal o Midijana. ²⁴ O Gideon bičhađa le muršen ko brehi Efrajim, hoj te phenen: “Aven tele pro Midijana a zalen o pañi Jordan dži paš e Bet-Bara, hoj odarik te na predžan.”

Avke savore murša andral o Efrajim sas vičimen a zaile o paña Jordan dži ke Bet-Bara. ²⁵ Zaile soduje Midijañike krañen le Oreb* the le Zeeb†. Le Oreb murdarde pre Vranakeri skala a le Zeeb pro Ruvakero (Vlkoskero) lisos. Džanas dureder pal o Midijana a o šero le Oreboskero the le Zeeboskero ande le Gideonoske pal o Jordan.

8

O Gideon a o Efrajim

¹ O murša andral o kmeños Efrajim dovakerde le Gideonoske: “So tu amenge kerdal, hoj amen na vičindal, sar gelal pes te marel le Midijanenca?” Igen pes leha vesekedinde.

* **7:25** Oda hin: E vrana. † **7:25** Oda hin: O ruv (vlkos).

2 Ov odphenda: “Kerdom me vareso bareder sar tumen? Či nane feder ovocje, so mukel o Efrajim pre mała, sar calo hroznoskero ulipen le Abiezeriskero? 3 O Del diňa tel tumari zor le Midijaňike velitelēn le Oreb the le Zeeb. Me našti kerdom vareso ajso baro sar tumen.” Sar lenge kada phenda, preačila lengeri cholī.

O Gideon ņerinel upral o Calmun the Zebach

4 Sar o Gideon avla ko Jordan peskere trin šel (300) muršenca, pregelan o paňi. Sar džanas imar but pal o Midijana, bokhalile avri a na birinenas. 5 Avke o Gideon mangla le manušen andral o foros Sukkot: “Mangav tumen, den prekal mire murša maro, bo imar na birinen a me džav pal o Midijaňike kraľa, pal o Zebach the Calmun.”

6 O vodci andral o Sukkot leske odphende: “Či hine o kraľa o Zebach the o Calmun imar andre tire vasta? Soske majindamas te del maro tire muršen?”

7 O Gideon lenge phenda: “Sar mange o RAJ pomožinela te ņerinel (zvitazinel) upral lende, akor avava ade pale a marava tumen le puštakere kandrenca the le bodľakenca.” 8 Avke odarik gela het upre andro Penuel a pomangla the ode le vodcen, hoj les te den varesavo chaben. Ale the on leske odphende avke sar o murša andral o Sukkot. 9 Avke phenda le muršenge andral o Penuel: “Sar ņerinava a avava pale, čhivava tele kadi veža.”

10 O kraľa o Zebach the o Calmun saš andro Karkor ajse 15 000 slugadenca, save ačhile le vichodne kmeňendar, bo 120 000 lendar sas

murdarde. ¹¹ O Gideon džalas pro drom, pre savo phirenas o kočovníka pro vichodos le forendar Nobach the Jogbeha. Geľa pro taboris pro mariben ipen akor, sar oda na užarenas. ¹² O Zebach the o Calmun denašle, ale o Gideon džalas pal lende. Chudľa sodujen a savore lengere muršen roztradňa.

¹³ Pal o mariben pes o Gideon, le Joašoskero čhavo, visarda pale prekal o verchengero drom Cheres. ¹⁴ Chudľa jekhe terne muršes andral o Sukkot a šunenas les avri. Oda murš pisinda prekal leste savore eftavardeš the ehta (77) nava le phuredere manušengere the le vodcengere andral o Sukkot. ¹⁵ Sar palis avľa o Gideon ko manuša andral o Sukkot, phenda lenge: “Dikhen, kade hin o Zebach the o Calmun, prekal save man asandiľan avri a phendan: ‘So, imar ňerindaľ upral o Zebach the Calmun, hoj te das tire muršen maro?’ ” ¹⁶ Avke iľa le vodcen andral o Sukkot a le pušćakere kandrenca the bodľakenca len chudľa te marel. ¹⁷ Palis e veža andro foros Penuel čida tele a le muršen odarik murdarda.

¹⁸ Palis phučľa le Zebachostar the le Calmunostar: “Save muršen murdardan pro verchos Tabor?”

“Muršen, save marenas pre tu. Dojekh lendar dičholas sar o čhavo le kraliskero,” odphende.

¹⁹ O Gideon odphenda: “On sas mire phrala, o čhave mira dakere. Avke sar dživel o RAJ, na murdardomas tumen, te len mukľanas te dživel.” ²⁰ Palis phenda peskere nekphuredere čhaske le Jeteroske: “Ušći a murdar len!” Ale

o Jeter na ila avri e šablá, bo sas mek terno a daralas pes.

²¹ O Zebach the o Calmun phende le Gideonoske: “Av, murdar amen tu! Bo savo hin o murš, ajsi hin the leskeri zor.” Avke o Gideon uštila a murdarda len. Lengere tavendar ila tele pal o meňa o šukar lanci le čhonorenca.

O Izraeliti kamen le Gideon vaš peskero kralis

²² O murša andral o Izrael phende le Gideonoske: “Av tu amaro kralis – tu, tiro čhavo the o čhavo tire čhaskero – bo zachraňindal amen andral o vasta le Midijanengere.”

²³ “Na avava tumaro kralis aňi me aňi miro čhavo, ale o RAJ ela tumaro kralis,” odphenda o Gideon. ²⁴ Palis mek phenda: “Kamav tumendar mek vareso. Dojekh tumendar mange mi del o čeňa, so ilan le nepřijatelendar.” O Midijana hordinenas o somnakune čeňa andro kana, bo sas Izmaeliti.

²⁵ O Izraeliti odphende: “Radišagoha tuke daha ola čeňa.” Avke thode pre phuv o plaštós a dojekh pre leste čhide o somnakune čeňa. ²⁶ Ole savore somnakune čeňa važinenas ajse biš (20) kilij. Dochudla mek o šukar lanci le čhonorenca, čeňa the purpurova plašti, so hordinenas o Midijaňike kraľa the o šukar lanci, so sas pre lengere řavi. ²⁷ O Gideon le somnakastar kerđa socha a thoda la andre peskero foros Ofra. Savore Izraeliti omukle le Devles a gele ode te lašarel ola socha. Prekal o Gideon the prekal leskeri famelija sas oda sar pasca.

²⁸ O Izraeliti řerinde upral o Midijana, avke hoj imar šoha (ňikda) pre lende na džanas pro

mariben. Andre odi phuv sas saranda (40) berš smirom, medik o Gideon dživelas.

Le Gideonoskere čhave

²⁹ Avke o Joašoskero čhavo o Gideon pes visarda pale khere. ³⁰ Le Gideon sas eftavardeš (70) čhave, bo sas les but romňija. ³¹ Leskera romňake-služobničkake, savi dživelas andro Šichem, uliła čhavo a diňa leske nav Abimelech. ³² O Gideon mula andre šukar phure berša. Parunde les andro hrobos leskere dadeskero le Joašoskero, andre le Abiezerengero foros Ofra.

³³ Soča o Gideon mula, o Izraeliti chudle pale te el napačivale le Devleske a lašarenas le Baaleskere devlen. Le Baal-Berit peske ile sar devles. ³⁴ O Izraeliti peske imar na leperenas pro RAJ, pre peskero Del, savo len iła avri andral o vasta savore lengere ňeprijatelendar. ³⁵ A aňi le Gideonoskera famelijake na presikade e pačiv vaš savoro, so prekal lende kerđa.

9

O Abimelech

¹ Le Gideonoskero čhavo o Abimelech geła andro Šichem ke la dakere phrala the ke lak-eri famelija. Phenda lenge: ² “Phučen le manušendar andral o Šichem: ‘So hin feder prekal tumende? Oda, hoj eftavardeš (70) čhave le Gideonoskere te en upral tumende, abo ča jekh murš?’ Ma bisteren, hoj som tumare ratestar the felostar!” ³ O phrala leskera dakere vakerenas savore manušenca andral o Šichem pal leste. Ola manuša kamenas, hoj o Abimelech len te

lidžal, bo peske phende: “Hino amaro phral!”
4 Palis dine le Abimelech eftavardeš (70) rupune andral o chramos lengere devleskero Baal-Berit. Ov peske ola eftavardeš (70) rupune ila a počinda zbujňikenge, save džanas pal leste. 5 Avke geľa andro kher peskere dadeskero andre Ofra a pre jekh bar murdarda peskere eftavardeš (70) phralen, le Gideonoskere čhaven. Ale o Jotam, le Gideonoskero nekterneder čhavo, na sas murdardo, bo pes garuđa. 6 Palis pes zgele savore manuša andral o Šichem the Bet-Millo a gele andro Šichem pašes paš o sentno dubos, kaj sas o sentno slupos, a ode ačhade le Abimelech vaš o kralis.

7 Sar pal ada šunđa o Jotam, geľa te ačhel upre pro verchos Gerizim a zorales zvičinda:

“Šunen man, manušale andral o Šichem,
hoj tumen o Del te šunel avri!

8 Jekhvar zgele pes o stromi,
hoj peske maškar peste te len avri le kralis.
Phende la olivake: ‘Av amaro kralis!’

9 Ale e oliva phenđa:

‘Majinav te zaačhavel miro olejos,
saveha požehňinav le devlen the le manušen,
hoj man te hazdav upral o stromi?’

10 Palis o stromi phende le figovňikoske:

‘Av tu amaro kralis!’

11 Ale o figovňikos lenge phenđa:

‘Majinav man te zdel mire ovocjendar,
save hine lačhe the gule,
hoj man te hazdav upral o stromi?’

12 Palis o stromi phende le viňičiske:

‘Av a kralin amenge tu!’

¹³ Ale o viňičis lenge phendá:

‘Majinav te preáčhel te del miri mol,
so kerel radišagos le devlenghe the le manušenge,
hoj man te hazdav upral o stromi?’

¹⁴ Palis savore stromi phende le kandrune stromoske:

‘Av tu amaro kralis!’

¹⁵ O kandruno stromos lenge phendá:

‘Te man čačes kamen te pomakhel
vaš tumaro kralis,

aven, garuven tumen tel miro čiňos.

Te na, mi avel avri andral o kandruno stromos e
jag

a mi zlabarel o Libanoňike sosni!’ ”

¹⁶ O Jotam mek phendá: “Kerđan čačipnaha the pačivalones, hoj peske ilan avri le Abimelech vaš o kralis? Likerenas tumen mištes ko Gideon the ke leskeri famelija? Kerđan leha avke, sar peske zasogalinda (zaslužinda)? ¹⁷ Bo miro dad pes marelas vaš tumende, choc leske džalas vaš o dživipen a zachraňinda tumen le Midijanendar. ¹⁸ Ale adadžives pes tumen ačhađan pro mariben pre miri dadeskeri famelija. Murđardan leskere čhaven, eftavardeš (70) muršen pre jekh bar. A le Abimelech, la služkakere čhas, ačhađan vaš o kralis upral o Šichem, bo hino tumenge famelija. ¹⁹ Te adadžives kerđan pačivalones a žuže jileha le Gideonoha the leskera famelijaha, akor radisaľon le Abimelechoha a ov mi radisaľol tumenca. ²⁰ Ale te na, akor mi avel avri e jag andral o Abimelech a mi zlabarel le manušen andral o Šichem the andral o Bet-Millo. A le manušendar andral o Šichem the Bet-Millo mi avel avri e jag a mi zlabarel

le Abimelech!” ²¹ Palis o Jotam daratar denašla peskere phralestar le Abimelehostar a ačhiła te bešel andro foros Beer.

²² O Abimelech kralinelas upral o Izrael trin berš. ²³ Palis o Del bičhadá nalačhe duchoš maškar o Abimelech the maškar o manuša andral o Šichem, hoj te zradzinen le Abimelech. ²⁴ O Del oda kerđa, hoj te visarel pale le Abimelechoske vaš oda, hoj murdarđa le Gideonoskere eftavardeš (70) čhaven, a the le manušenge andral o Šichem, bo leske pomožinenas andre oda. ²⁵ O manuša andral o Šichem ačhade pre leste pro verchi muršen, save občorarnas dojekhes, ko predžalas pašal lende pal o drom. O Abimelech pes pal ada dodžanła.

²⁶ Palis avła o Gaal, o čhavo le Ebedoskero, peskere phralenca te bešel andro Šichem a o manuša odarik leske chudenas te pačal. ²⁷ Jekhvar, sar gele pre viñica te skidel upre o hroznos a ispidenas avri e štava, kerde hoscina a gele andro chamos peskere devleskero. Chanas, pijenas a prekošenas le Abimelech. ²⁸ Palis o Gaal, o čhavo le Ebedoskero, phučła: “Ko hin o Abimelech a so hin o foros Šichem, hoj leske te služinas? Hino ča o čhavo le Gideonoskero a le Zebul ačhadá, hoj te lidžal o foros vaš leste. Služinen le Šichemoskere muršenge, save hine o čhave le Chamoroskere! Soske majinas le Abimelechoske te služinel? ²⁹ Te ulomas me kralis upral kala manuša, imar čirla čhidomas tele le Abimelech. Phendomas leske: ‘An tuha buter muršen a av pro mariben!’ ”

³⁰ Sar ada šundá o Zebul, savo lidžalas o

foros, chalas bari choli. ³¹ Avke bičhađa počoral muršen andre Aruma ko Abimelech, hoj leske te phenen: “Dikh, le Ebedoskero čhavo, o Gaal a leskere phrala avle andro Šichem a keren upre le manušen pre tute. ³² Akana dža rači peskere muršenca a garuv tut andro mali! ³³ Palis tosara, sar vidňisalola, dža pro mariben pre oda foros! Sar avela o Gaal peskere muršenca pre tute, ker leha, so ča tu kames.”

³⁴ O Abimelech uštíla mek odi rat savore peskere muršenca a gele pes te garuvel pašes paš o foros Šichem pro štar partiji. ³⁵ Sar o Gaal gela te ačhel anglal e foroskeri brana, o Abimelech avelas avri peskere muršenca, save sas garude. ³⁶ O Gaal ole muršen dikhla a phenda le Zebuloske: “Dikh, varesave murša aven tele pal o verchi.”

“Oda hin o ciňi pro verchos. Ča dičhon sar o murša,” odphenda leske o Zebul.

³⁷ Ale o Gaal pale phenda: “Na, čačes aven tele varesave murša pal o verchos a aver čata avel khatar o dubos le vraščengero.”

³⁸ Palis o Zebul leske phenda: “Kaj hine tire bare lava? Či na phenda: ‘Ko hin o Abimelech, hoj leske te služinas?’ Kala murša hine ola, saven avri asandílal. Akana dža a mar tut lenca!” ³⁹ Avke o Gaal lidžalas le manušen andral o Šichem pro mariben pro Abimelech. ⁴⁰ Ale o Abimelech džalas pal leste a ov denašla. But le Gaalokere muršendar sas murdarde dži paš e foroskeri brana. ⁴¹ O Abimelech ačhíla andre Aruma a o Zebul čhída avri le Gaal the leskere phralen andral o Šichem.

⁴² Pro dujto džives o Abimelech pes došunda, hoj o murša andral o Šichem gele pro mali. ⁴³ Avke ila peskere muršen, rozulađa len pro trin čati a bičhađa len, hoj pes te garuvel andro mali pašes paš o Šichem. Sar dikhle, hoj o murša aven avri andral o foros, chučile pre lende a murdarkerde len. ⁴⁴ O Abimelech geľa jekha partijaha anglal ke foroskeri brana a zaile la. Duj čati gele pre ola, save sas pro mali, a murdarkerde len. ⁴⁵ Marenas pes calo džives a zaile o foros. Murdarde savoren odarik, calo oda foros zničinde a rozčhide les le loneha.

⁴⁶ Sar o manuša, save sas andre veža paš o Šichem, pes došunde, so pes ačila, denašenas andro chramos le El-Beritoskero, hoj pes te garuvel andro garudo than. ⁴⁷ Le Abimelechoske phende, hoj ode pes zgele savore manuša andral e veža paš o Šichem. ⁴⁸ Avke geľa peskere manušenca pro verchos Calmon. Androda ila o tover, čhingerđa o konara pal o stromos, hazdňa len a thoda peske len pro phiko. Olenge, ko sas leha, phenda: “Oda, so man dikhlan te kerel, sigo keren the tumen.” ⁴⁹ Avke kerde oda the leskere manuša a džanas pal o Abimelech. Ola konara thode upral o garudo than a zlabarde len upral lende. Mule savore manuša andral e veža paš o Šichem, ajse 1 000 murša the džuvlija.

O Abimelech merel

⁵⁰ Palis o Abimelech geľa ko foros Tebec, ačhađa peskere muršen pal dojekh sera a zaila les. ⁵¹ Maškar oda foros sas zoralj veža. Savore murša, džuvlija the savore manuša andral oda

foros denašle andre. Phandle pal peste o vudar a gele upre pre strecha. ⁵² O Abimelech avla dži ke odi veža pro mariben. Geła ko vudar vašoda, hoj la te podlabarel. ⁵³ Ale androda varesavi džuvli leske čida pro šero malmoskero bar a pharda leske o šero. ⁵⁴ Ov androda sigo vičinda le terne muršes, savo leske hordinelas o zbrañi, a phenda leske: “Le avri tiri šablā a murdar man, hoj te na phenen pal ma: ‘Murdarda les e džuvli.’” Avke oda murš les predemađa a ov muła. ⁵⁵ Sar o Izraeliti dikhle, hoj o Abimelech muła, savore pes visarde pale khere.

⁵⁶ Avke o Del visarda pale le Abimelechoske oda, so kerđa peskere dadeske, sar murdarđa peskere eftavardeš (70) phralen. ⁵⁷ O Del visarda pale the le muršenge andral o Šichem vaš oda, so kerde. Kavke avla pre lende o prekošiben, so phenda o Gideonoskero čhavo o Jotam.

10

O Tolas the o Jair

¹ Pal o Abimelech avla o Tolas, hoj te zachrañinel le Izraeliten. Sas andral o kmeños Jissachar a bešelās andro foros Šamir pro brehi Efrajim. Leskero dad sas o Puah a leskero o Dodo. ² Lidžalas o Izrael bišutrin (23) berš. Palis muła a parunde les andro Šamir.

³ Pal leste avla o Jair andral o Gilead a lidžalas o Izrael bišuduj (22) berš. ⁴ Sas les tranda (30) čhave a dojekh lendar džalas pro peskero somaris. Sas len tranda fori, so pes dži adadžives vičinen Jairoskere gava a hine andre

phuv Gilead. ⁵ Sar o Jair muľa, parunde les andro foros Kamon.

O Jeftah

⁶ O Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ. Služinenas le modlenghe Baal the Aštarta a the le Aramejike, Ammonike, Sidonike, Moabike the Filištínike devlenghe. ⁷ Akor o RAJ cholisalíla pro Izraeliti a diňa len le Filištínenghe the le Ammončanenghe andro vasta. ⁸ On andre oda časos ispidenas pro Izraeliti a na denas lenghe smirom. Dešuocho (18) berš trapinenas savore Izraeliten pal o Jordan, andre le Amorejengeri phuv Gilead. ⁹ O Ammončana pregele the o Jordan a gele pro mariben pro kmeňi Juda, Benjamin the Efrajim. Pro Izraeliti avľa baro pharipen.

¹⁰ Akor chudle pale te vičinel ko RAJ: “Kerđam binos anglal tu, bo omukľam tut, peskere Devles, a služinahas le Baalengere modlenghe Baal!”

¹¹ O RAJ odphenda le Izraelitenge: “Či me tumen na zachraňindom le Egiptanendar, le Amorejendar, le Ammončanendar, le Filištínendar, ¹² le Sidončanendar, le Amalekendar the le Midijanendar, save tumen trapinenas? Sar pre ma vičinenas, cirdňom tumen avri andral lengere vasta. ¹³ Ale tumen man pale omukľan a služinenas avre devlenghe, vašoda tumen imar na zachraňinava. ¹⁴ Džan a vičinen pro devla, saven peske ilan avri! Mi zachraňinen tumen on, sar avena andro pharipen!”

¹⁵ Ale o Izraeliti phende le RAJESKE: “Kerđam binos, ker amenca, sar tu kames, ale mangas

tut, ča zachrañin amen adadžives!” ¹⁶ Avke čhide pestar het le cudze devlen a služinenas le RAJESKE. O RAJ imar na birinelas te dikhel pro pharipen le Izraelitengero.

¹⁷ Sar o Ammončana pes zgele a kerde peske taboris andro Gilead, hoj te džan pro mariben, avke the o Izraeliti pes zgele a kerde peske taboris paš e Micpa. ¹⁸ O manuša the o vodci andral o Gilead phende jekh avreske: “Oda, ko ešeb (peršo) džala pro mariben pro Ammončana, ela vodcas savore manušenge andral o Gilead.”

11

O Jeftah

¹ O Jeftah andral o Gilead sas zoralo murš. Sas o čhavo la lubňakero a leskero dad sas o Gilead. ² Le Gilead sas the peskera romňaha čhave. Sar imar dobarile kala čhave, tradle avri le Jeftah. Phende leske: “Tu našti chudes nič amare dadeskere barvalipnastar, bo sal o čhavo avra džuvľatar.” ³ O Jeftah denašľa peskere phralendar a geľa te bešel andre phuv Tob. Ode pes leha zgele o nalače murša a džanas jekhetane leha.

⁴ Andre oda časos, sar o Ammončana džanas pro Izraeliti pro mariben, ⁵ o vodci andral o Gilead gele pal o Jeftah andre phuv Tob. ⁶ Phende le Jeftoske: “Av amaro vodcas, hoj te džas pro mariben pro Ammončana.”

⁷ Ale o Jeftah lenge phendä: “Na san oda tumen, save pre ma džanas a tradňan man avri andral o kher mire dadeskero? Soske aven akana ke ma, sar san andro pharipen?”

8 “Se vašoda akana avlām ke tu pale,” odphende leske o vodci, “te džaha amenca pro mariben pro Ammončana, aveha velitelis savore manuŝenge andral o Gilead.”

9 O Jeftah lenge phendā: “Te man prilena pale, hoj man te marav le Ammončanenca, a te o RAJ mange len dela andro vasta, avava čačes tumaro vodcas?”

10 “Mi el o RAJ maŝkar amende ŝvedkos,” phende leske o vodci, “amen das tut lav, hoj keraha sa avke, sar phendal.” 11 Avke geła o Jeftah le Gileadoskere vodcenca a o manuša les ačhade vaš peskero vodcas the velitelis. Andro foros Micpa o Jeftah phendā anglo RAJ savoro, so imar phendā le vodcenge.

12 Palis o Jeftah bičhađa le murŝen ko Ammoniko kralis, hoj leske te phenen: “So tut hin pre mande, hoj avlāl pro mariben andre miri phuv?”

13 O Ammoniko kralis phendā le Jeftoskere murŝenge: “Sar o Izraeliti avenas avri andral o Egipt, zaile miri phuv le pañestar Arnon dži ko pañi Jabbok the ko Jordan. Akana de mange oda pale andro smirom!”

14 Avke o Jeftah pale bičhađa le murŝen ko Ammoniko kralis 15 a diña leske te phenel:

“Kavke phenel o Jeftah: O Izrael na iła le Ammončanenge aňi le Moabčanenge lengeri phuv. 16 Sar džanas o Izraeliti avri andral o Egipt prekal e puŝta ko Lolo Moros* a doavla andro Kadeš, 17 o Izraeliti bičhade ko kralis

* 11:16 E Hebrejiko čhib: O Trstīnakero Moros

andral o Edom le muršen, hoj leske te phenen: ‘Kamlomas te predžal prekal tiri phuv.’ Ale o Edomiko kralis pal kada na kamla aňi te šunel. The ko Moabiko kralis bičhade le muršen, ale aňi ov lenge oda na domukla. Vašoda o Izraeliti ačhile andro Kadeš.

¹⁸ Palis o Izraeliti džanas prekal e pušta a obgele e Moabiko the Edomiko phuv. Doavle pre vichodno sera la Moabika phuvatar a kerde peske taboris pal o paňi Arnon. Ale na pregele odarik, bo ode chudelas e phuv Moab.

¹⁹ Palis o Izraeliti bičhade le muršen ko Amorejiko kralis ko Sichon andro Češbon a pomangla les: ‘Kamlomas te predžal prekal tiri phuv andre amari!’ ²⁰ Ale o Sichon na pačalas oleske, hoj o Izraeliti kamen ča avke te predžal prekal leskeri phuv. Vičinda ke peste savore peskere muršen, kerda taboris andre Jahca a gela pro mariben pro Izraeliti.

²¹ Ale o RAJ, o Del le Izraeloskero, diňa le kralis Sichon leskere manušenca andro vasta le Izraelitenge. Avke o Izraeliti upral leste ņerinde (zvitazinde) a zaile cali phuv le Amorejengeri, save ode bešenas. ²² Zaile cali phuv le Amorejengeri le paňestar Arnon dži ko paňi Jabbok the la puštatar dži ko Jordan.

²³ O RAJ, o Del le Izraeloskero, iľa e phuv le Amorejendar a diňa la le Izraelitenge a tu kames odi phuv te zalel? ²⁴ Či tuke na leha oda, so tuke dela tiro del o Kemoš? Ale amen peske zalaha savoro, so amenge o RAJ, amaro Del, imar diňa. ²⁵ Či sal feder sar o Moabiko kralis o Balak, o čhavo le Cipporoskero? Či

pes vesekedinda le Izraeloha, abo geľa leha pro mariben? ²⁶ O Izraeliti bešen imar trin ŝel (300) berš andro foros Chešbon the andro Aroer, andre lengere gava the mek andre savore fori pal o soduj seri le pañestar Arnon. Soske lenge kala fori akorestar na il'an? ²⁷ Me tuke na kerđom nič nalačo, ale tu mange keres namištes, te aves pre ma pro mariben. O RAJ hin o sudcas. Ov adadžives mi sikavel maškar o Izraeliti the Ammončana, kaskero hin o čaćipen.”

²⁸ Ale o Ammoniko kralis na kamľa aňi oda te ŝnel, so leske diňa te phenel.

Le Jeftoskeri vera

²⁹ Le RAJESKERO Duchos avľa pro Jeftah a ov pregela prekal o phuva Gilead the Menašše andre Gileadiko Micpa. Odarik geľa pro mariben pro Ammončana. ³⁰ O Jeftah diňa vera le RAJES: “Te mange čaćes deha le Ammončanen andro vasta ³¹ a te man lendar visarava pale andro smirom, akor dava le RAJESKE sar labardı obeta oles, ko avela ešeb (peršo) angle mande andral o vudar mire khereskero.”

³² Palis o Jeftah geľa pro mariben pro Ammončana a o RAJ leske len diňa andro vasta. ³³ Domarda biš (20) fori le Aroerostar dži paš o Minnit the dži ko Abel-Keramim. Igen but le Ammončanendar murdarda a avke ñerinda (zvitazinda) upral lende.

Le Jeftoskeri čhaj

³⁴ Sar o Jeftah avelas pale khere andre Micpa, leskeri čhaj avľa avri anglal leste le khelibnaha

the bašavibnaha pre tamburina. Sas les ča jekh čhajori, na sas les nisave aver čhave. ³⁵ Soča la dikhla, čhingerđa pre peste o plaštos a zvičinda: “Ó, čhajori miri, prekal tute hin miro jilo dukhado! Andal man andre bari bibach! Diňom vera le RAJES a mušinav oda te dolikerel!”

³⁶ Oj leske phenda: “Dado miro, te diňal le RAJES vera, akor ker manca ča avke, sar phenda. Se o RAJ tuke diňa, hoj te visares pale tire neprijatelenge le Ammončanenge.”

³⁷ Palis mek phenda le dadeske: “Ker prekal ma kada: Muk man duj čhon, hoj te džav mire prijatelkenca pro verchi. Ode rovaha upral oda, hoj šoha (ňikda) na džava romeste.”

³⁸ “Dža,” phenda lake a mukla la pro duj čhon. Avke oj geľa peskere prijatelkenca pro verchi a ode rovelas upral oda, hoj šoha na džala romeste. ³⁹ Pal o duj čhon avľa pale ko dad a ov odi vera dolikerđa. Oj ačila pačivali.

Akorestar pes andro Izrael kerel oda, ⁴⁰ hoj o Izraelike čhaja džan avri sako berš pro štar džives peske te leperen pre le Gileadoskeri Jeftoskeri čhaj.

12

O Efrajim pes mare le Jeftoha

¹ O murša andral o Efrajim pes zgele pro mariben. Pregele prekal o Jordan andro foros Cafon a phende le Jeftoske: “Soske geľal pro mariben pro Ammončana a amen na vičindaľ,

hoj te džas tuha? Vašoda labaraha tiro kher the tuha!”

² O Jeftah lenge phenda: “Me the mire manuša igen pes vesekedinahas le Ammončanenca. Ale sar tumen mangavas, hoj mange te pomožinen, na zachrañindan man andral lengere vasta.

³ Ale sar dikhlom, hoj mange na kamen te pomožinel, gelom pro mariben pro Ammončana, choc mange džalas vaš o dživipen. O RAJ mange len diña andro vasta. Soske kamen adadžives te džal pre ma pro mariben?”

⁴ Palis o Jeftah skidña savore manušen andral o Gilead a gela pro mariben pro Efrajim. O Gileadi ñerinde (zvitazinde) upral o Efrajima, bo dovakerenas lenge: “Tumen, Gileadale, denašlan andral o Efrajim the Menašše.” ⁵ O Gileadi zaile o thana, khatar pes delas te predžal prekal o Jordan ko Efrajim. Te phenelas varesavo Efrajimos, so denašelas: “Kamav te predžal pre aver sera,” o Gileadi lestar phučenjas: “Sal Efrajimos?” Te phendahas: “Na som!”, ⁶ akor leske phenenas: “Phen Šibbolet!” Te ov phendahas “Šibbolet”, bo na džanelas te phenel mištes oda lav, akor les chudenas a murdarenas pre oda than, khatar pes delas te predžal. Akor mule le Efrajimendar 42 000 murša.

⁷ O Jeftah sas sudcas andro Izrael šov berš. Sar muľa o Jeftah o Gileados, parunde les andre varesavo jekh foros andro Gilead.

O Ibcan, o Elon the o Abdon

⁸ Pal o Jeftah sas sudcas andro Izrael o Ibcan andral o foros Betlehem. ⁹ Sas les tranda (30) murša the tranda (30) čhaja. Peskere čhajen

diña romeste avra fajtake a peskere čhavage anda tranda (30) čhagen andral aver fajta. O Ibcan sas sudcas andro Izrael efa berš. ¹⁰ Sar o Ibcan muľa, parunde les andro Betlehem.

¹¹ Pal leste ačhiľa sudcas andro Izrael o Elon andral o kmeňos Zebulun. Lidžalas o Izrael deš berš. ¹² Sar o Elon muľa, parunde les andro Ajalon, andre phuv le Zebulunoskeri.

¹³ Pal leste ačhiľa sudcas andro Izrael o Abdon, o čhavo le Hilleloskero, andral o foros Piraton. ¹⁴ Sas les saranda (40) čhave the tranda (30) čhavengere čhave, save džanas pro eftavardeš (70) somara. Ov lidžalas o Izrael ochto berš. ¹⁵ Sar muľa o Abdon, le Hilleloskero čhavo, andral o Piraton, parunde les andro Piraton andre phuv Efrajim pro le Amalekengere brehi.

13

O Samson ulol

¹ O Izraeliti palis pale kerenas o bini anglo RAJ. Avke o RAJ len diña andro vasta le Filištinege pro saranda (40) berš.

² Sas jekh murš andral o foros Cora andral o kmeňos Dan, savo pes vičinelas Manoach. Leskeri romni našti ačhelas khabni a na sas la čhave. ³ Le RAJESKERO aňjelos pes lake sikada a phenda: “Dikh, našti ačhehas khabni a tuke na ulile čhave, ale akana ačheha khabni a ela tut muršoro. ⁴ Vašoda merkin, hoj te na pijes mol ani aver pijiben, a ma cha nič, so hin melalo. ⁵ Bo ačheha khabni a ela tut muršoro. Leskere bala našti ostrihinen, bo ole dživesestar, kana ulola, ela dino ča prekal o Del sar Nazarejos. Ov chudela te zachraňinel o Izrael le Filištinenar.”

⁶ Avke oj džalaz oda te phenel peskere romeske a phendā: “Avla ke ma Devleskero murš. Dičholas avri sar le RAJESKERO aņjelos, daravas pre leste te dikhel. Na phučlom lestar, khatar hino, a ov mange na phendā peskero nav. ⁷ Ale phendā mange, hoj ačhava khabņi a ela man muršoro. Phendā, hoj te na pijav mol aņi nisavo aver pijiben a te na chav nič, so hin melalo, bo o čhavoro ela dino ča prekal o Del sar Nazarejos, kanastar ulola dži ko meriben.”

⁸ Palis o Manoach pes modlinelas ko RAJ: “RAJEJA, mangav tut, hoj oda Devleskero murš, saves bičhadal, te avel pale ke amende. Mi phenel amenge, so te kerel kale čhavoreha, savo ulola.”

⁹ O Del šunda avri le Manoach a o aņjelos le RAJESKERO avla pale ke džuvli, sar bešelas pre maļa a lakero rom o Manoach na sas laha.

¹⁰ Avke oj denašelas oda te phenel peskere romeske. Phendā leske: “Oda murš, savo oda džives avla ke ma, pes mange sikada pale!”

¹¹ O Manoach uštıla, geļa peskera romņaha ke oda murš a phučļa: “Sal tu oda murš, savo vakerelas mira romņaha?”

“He, som,” odphendā.

¹² O Manoach phučļa: “Sar pes ačhela oda, so phendal, sar kampil te dživel o čhavoro a so majinel te kerel?”

¹³ O aņjelos le RAJESKERO leske phendā: “Tiri romņi mušinel te kerel savoro, so lake phendom.

¹⁴ Te na pijel nič, so hin le viņičostar, te na pijel mol aņi nisavo aver pijiben a te na chal

nič, so hin melalo. Mi dolikerel savoro, so lake phendom.”

¹⁵ O Manoach phenda le RAJESKERE aňjeloske: “Mangas tut, ačh ade, medik tuke na pririchtinaha terňa koza.”

¹⁶ Ale o aňelos leske odphenda: “The te man ade zlikerđalas, na chalomas tire chabenestar. Ale te pririchtineha labardi obeta le RAJESKE, an la.”

O Manoach na džanelas, hoj oda hin le RAJESKERO aňelos, ¹⁷ vašoda lestar phučla: “Sar tut vičines? Sar pes ačhela oda, so phendal, kamľamas tuke te presikavel e pačiv.”

¹⁸ “Soske phučes pal miro nav? Na del pes te achalol,” odphenda leske le RAJESKERO aňelos.

¹⁹ Avke o Manoach ila terňa koza the e chabeneskeri obeta a obetinda oda pre skala le RAJESKE. O RAJ kerđa anglo Manoach the leskeri romňi vareso naužardo: ²⁰ Sar e jag džalas andral o oltaris upre andro ňebos, o aňelos le RAJESKERO geľa upre la jagaha. Sar oda dikhle o Manoach the leskeri romňi, pele le mujeha ke phuv. ²¹ Le RAJESKERO aňelos pes imar pale le Manoachoske the leskera romňake buter na sikada.

²² O Manoach phenda peskera romňake: “Amen čačes meraha, bo dikhľam le Devles.”

²³ Ale leskeri romňi leske phenda: “Te amen o RAJ kamľahas te murdarel, na ilahas amendar e labardi the e chabeneskeri obeta. Na sikadahas amenge kada savoro a aňi akanake amenge ajso vareso na phendaahas.”

²⁴ Sar lake ulila o čhavo, diňa leske nav Samson. O čhavo barolas a o RAJ les požehňinelas.

²⁵ Akor, sar sas andro taboris Dan maškar o foros Cora the Eštaol, le RAJESKERO Duchos chudelas andre leste te kerel.

14

Le Samsonoskero bijav

¹ O Samson geľa tele andro foros Timna a ode pes zadikhľa andre jekh Filištinka. ² Sar pes visarelas khere, phendľa peskere dadeske the la dake: “Andre Timna dikhlom jekha Filištinka. Len mange la romňake!”

³ O dad the e daj les prevakerenas: “Či nane džuvli maškar o čhaja tire phralengere the maškar amare manuša? Soske peske kames te lel romňa maškar o naobčhinde (naobrezimen) Filištinci?”

Ale o Samson le dadeske phendľa: “Kala mange le, bo oj mange hiňi pre dzeka!” ⁴ O dad the e daj na džanenas, hoj oda hin le RAJESTAR, savo kamla te džal pro Filištinci. Bo andre oda časos o Izrael sas tel e Filištínengeri zor.

⁵ Avke o Samson geľa le dadeha the la daha tele andre Timna. Sar avenas ko viňici andre Timna, jekhvareste džalas pre lende terno levos, savo gravčinelas. ⁶ Le RAJESKERO Duchos avľa pro Samson a ov peskere vastenca rozčhinda le levos sar terňa koza. Le dadeske the la dake pal oda na phendľa nič. ⁷ Palis geľa tele, vakerelas ola džuvľaha, savi sas leske pre dzeka.

⁸ Sar pes visarda pal varesavo časos la peske te lel romňake, odgeľa le dromestar te dikhel pro mulo levos. Andro telos le levoskero sas but včeli the medos. ⁹ Iľa andre burňik sikra medos

a le dromeha lestar chalas. Avla ko dad the ke daj a diña the len ole medostar te chal, ale na phenda lenge, hoj o medos ila avri andral o mulo levos.

¹⁰ Palis leskero dad geľa tele ke odi džuvli a o Samson ode kerďa hoscina, avke sar kerenas furt o terne murša. ¹¹ Sar les dikhle o Filištinci, ile avri prekal leste tranda (30) terne muršen, hoj te ačhen leha pro bijav.

¹² O Samson lenge phenda: “Phenava tumenge vareso garudo. Te džanena mange pre oda te odphenel pal o efa džives, akor tumen dava tranda (30) gada the tranda (30) bijavutne gada.

¹³ Ale te mange na džanena pre oda te odphenel, tumen mušinena mange te del ola tranda (30) gada the tranda (30) bijavutne gada.”

“Phen amenge oda,” phende leske. “Kamas oda te šunel.” ¹⁴ Ov lenge phenda:

“Andral oda, so chal, avla avri o chaben a andral oda, so hino zoralo, avla avri o gulipen.”

A na džanenas te avel pre oda aňi pal o trin dživesa.

¹⁵ Pro štarto džives ispidenas pre Samsonoskeri romňi: “Prevaker tire romes, hoj amenge te phenel avri oda garudipen. Te na, labaraha tut the tiro dadeskero kher. Vičindam amen ade, hoj amen te občoraren?”

¹⁶ Palis le Samsonoskeri romňi le rovibnaha avla angle leste a phenda: “Tu man našti avri ačhes a na kames man! Mire manušenge phendaľ garudipen, ale mange na phendaľ, so oda hin.”

“Se me oda aňi mire dadeske aňi mira dake na phendom a tuke oda mušinav te phenel avri?”

phenda lake o Samson. ¹⁷ Ale oj pre leste rovimnaha ispidelas, medik likerelas e hoscina dži pro eftato džives. Ajci pre leste ispidelas, hoj lake oda phenda avri. Oj palis gela te phenel peskere manuŝenge, so oda garudipen hin.

¹⁸ Pro eftato džives, medik na zapela o kham, lestar phučle ola foroskere murša:

“So hin guleder sar o medos?

A so hin zoraleder sar o levos?”

O Samson lenge odphenda:

“Te tumen na orindanas mira terňa gurumňoraha,
na džanlanas oda garudipen!”

¹⁹ Avke avla le RAJESKERO duchos pro Samson, gela tele andro foros Aŝkalon a murdarđa tranda (30) muršen. Iľa lendar oda, so len sas, a lengere ineposkere gada diňa olenge, save pre oda garudipen avle. Palis andre bari choli o Samson gela pale ko dadeskero kher. ²⁰ Leskera romňa dine leskere prijateliske, savo sas pro bijav.

15

O Samson kerel namiŝtes le Filiŝtinenge

¹ Pal varesavo časos, sar peŝ skidelas o žužodiv pal e maľa, o Samson iľa terňa kozica a gela te dikhel peskera romňa a phenda: “Kamav te džal andro kher ke miri romňi.”

Ale lakero dad leske na domukla te džal andre ² a phenda leske: “Gondolindom mange, hoj la imar naŝti avri ačhes, vaŝoda la diňom tire prijateliske. Lakeri terneder pheň hiňi ŝukareder sar oj. Mi el tiri romňi!”

³ Ale o Samson leske odphenda: “Akana na avava vinovato, te le Filištínenge kerava namištes!” ⁴ Avke odgeľa a chudľa trin šel (300) liški. Palis iľa o fakli a le lišken sphandľa po duj le porenca, avke hoj maškar o pora priphandľa e fakľa. ⁵ Labarda o fakli a le lišken mukľa te džal ko Filištínengero điv. Kavke zlabarda o điv, so sas pro kopi, oda, so sas mek andre phuv, o viňici the olivakere stromi.

⁶ O Filištinci phučenás: “Ko ada kerđa?” Phende lenge: “O Samson, le Timňanoskero džamutro, bo leskera romňa dine leskere prijateliske.”

Avke o Filištinci avle a zlabarde la the lakere dades. ⁷ O Samson lenge phenda: “Vaš oda, so tumen kerďan, na preačhava pre tumende te džal, medik tumenge na visarava pale!” ⁸ Marelás le Filištinen bara cholaha a but lendar murdarda. Palis geľa tele te bešel andre chev andre skala Etam.

⁹ Avke avle o Filištinci, kerde peske taboris andre Judsko a sas rozačhade pro than Lechi. ¹⁰ O murša andral e Judsko phučle: “Soske avlan pre amende pro mariben?”

“Avlam te chudel le Samson a te visarel leske oda, so ov kerđa amenge,” odphende.

¹¹ Akor trin ezera (3 000) murša andral e Judsko avle tele paš e skala Etam a phende le Samsonoske: “Či tu na džanes, hoj amen sam tel e zor le Filištínengeri? So tu amenge kerďal?”

Odphenda lenge: “Avke, sar on kerde mange, me kerđom lenge.” ¹² Phende leske: “Avlam tut te chudel a te del andro vasta le Filištínenge.”

O Samson lenge phenda: “Len vera, hoj na chučena pre ma tumen korkore!”

¹³ “Na chučaha pre tu,” phende leske, “ča sphandaha tut a daha tut lenge andro vasta. Čačes amen tut na kamas te murdarel.” Avke les phandle duje neve lanenca a ligende les avri andral e skala.

¹⁴ Sar avla ko than Lechi, o Filištinci vriskinenas a denašenas anglal leste. Androda avla jekhvareste pro Samson le RAJESKERO Duchos a o šele pre leskere musa ačhile sar zlabarde thava a pele tele leskere vastendar. ¹⁵ Arakhla e kokaluňi sanko le mule somaristar, iľa la andro vast a murdarda laha ezeros (1 000) muršen.

¹⁶ Palis o Samson phenda:
 “La somariskera sankaha
 len čhidom pro but kopi,
 la somariskera sankaha
 murdardom ezeros (1 000) muršen.”

¹⁷ Sar dovakerda, odchida pestar e sanko andral o vast. Vašoda pes oda than vičinel Ramat-Lechi*.

¹⁸ O Samson andro baro smedos vičinelas pro RAJ: “Tu diňal tire služobňikoske kada baro ňerindipen (viťaztvo), ale akana mušnav te merel andro smedos a te perel andro vasta ole naobčhinde (naobrezimen) muršenge?” ¹⁹ Akor o Del phundrađa e chev andro Lechi, hoj te avel avri o paňi. Sar piľa o Samson, prekerda pes a avla ke peste. Vašoda le paňeske, so hin dži adadžives andro Lechi, diňa nav En-Hakkore†.

* **15:17** Oda hin: O kokaluno sankakero brehos. † **15:19** Oda hin: O prameňis le vičibnaskero.

²⁰ O Samson lidžalas le Izraeliten andro časos le Filištinengero biš (20) berš.

16

O Samson denašel le Filištinendar

¹ Sar avla jekhvar o Samson andro foros Gaza a dikhla ode jekha lubňa. Geľa ke late a pašliła laha. ² Soča o manuša andral e Gaza šunde, hoj o Samson avla ode, gele takoj ke foroskeri brana a cali rat ode cichones pre leste užarenas, medik na vidňisalila. Phende: “Ko tosara les murdaraha.”

³ O Samson sovelas dži jepaš rat. Pal jepaš rat uštila, čudla e brana le foroskeri a cirdňa la avri le čopenca the le zavoriha. Thoda peske la pro phiko a ligenda la dži upre pro verchos anglo Hebron.

O Samson the Delila

⁴ Palis geľa tele andre dolina Sorek a ode pes zakamla andre džuvli, savi pes vičinelas Delila. ⁵ Androda avle ke late o Filištinike vodci a phende lake: “Chude les andre a dodžan tut, khatar les hin ajsi bari zor a sar les šaj thovas tele, hoj les te sphandas a te prelas upral leste e zor. Palis dojekh amendar tut dela 1 100 rupune minci.”

⁶ Avke e Delila phenda le Samsonoske: “Phen mange, khatar hin tut ajsi zor? Soha tut kampil te phandel, hoj te prelen upral tute e zor?”

⁷ “Te man phandena le eфта neve lukoskere špargenca, so mek na šučile avri, ačhava bi e zor a avava ajsi sar sako aver,” phenda lake o Samson.

⁸ O Filištínike kraľa lake ande eŧta neve, cinde lukoskere ŧpargi a oj les lenca sphandľa. ⁹ Andre lakero kher pes gele te garuvel vajkeci murŧa. Akor zviĉinda: “Samson, o Filiŧtinci dŧan pre tu!” Ov androda rozĉinda o ŧpargi avke, sar e jag rozĉinel o thav. Avke mek na avle pre oda, andre soste hiři garuđi leskeri zor.

¹⁰ Akor e Delila phenda le Samsonoske: “Tu manca kerehas ĉa pheras a na phendal mange o ĉaĉipen. Akana mange phen, soha pes del tut te sphandel!”

¹¹ “Te man sphandena neve ŧelencia, savenca pes mek niĉ na kerelas, aĉhava bi e zor a avava ajso sar sako aver,” phenda lake.

¹² Avke e Delila iľa neve ŧele a sphandľa les lenca, medik uŧarenas o murŧa andro kher. Palis zviĉinda: “Samson, o Filiŧtinci dŧan pre tu!” Ale ov rozĉingerđa o ŧele le musendar sar thava.

¹³ E Delila phenda le Samsonoske: “Dŧi akana kerehas manca ĉa pheras a na phenahas mange avri o ĉaĉipen. Phen mange, sar tut ŧaj sphandav?”

“Te eŧta vrkoĉi mire balendar prichudeha (zakhuveha) prekal o ŧpargi andro strojos, pre savo pes keren o pochtana, a zachudeha len le kaŧtune ciloreha, akor naŧavava e zor a avava sar sako aver,” phenda lake.

¹⁴ Sar o Samson zasuča, prethoda leskere vrkoĉi andro strojos a prichudľa le kolikoha. Palis zviĉinda pre leste: “Samson, o Filiŧtinci dŧan pre tu!” Ov pes prekerđa andral o soviben

a cirdña avri o ciloro the o strojos leskere špargenca.

¹⁵ E Delila leske phendā: “Sar tu šaj phenes, hoj man kames, te tiro jilo nane phundrado prekal ma? Imar trival manca kerehas ča pheras a na phendal mange avri, so tut kerel zorales!”

¹⁶ Sar pre leste kale lavenca ispidelas džives pre dživeseste, imar na birinelas oda aňi te zlidžal.

¹⁷ Akor o Samson lake phendā avri o čačipen: “Mire balendar pes mek e čhuri na chudľa, bo mek sigeder, sar ulilom, somas dino prekal o Del sar Nazarejos. Ale te man vareko ostrihindahas, omuklahas man imar e zor a ulomas ajso sar the aver.”

¹⁸ E Delila dikhľa, hoj akana lake phundrađa peskero jilo a le Filištínike vodcenge diňa te phenel: “Aven akana, bo imar mange phenela avri savoro.” O Filištínike vodci avle a ande peha the o rup. ¹⁹ Oj kerđa avke, hoj te zasovel pre lakere čanga, palis vičindā jekhe muršes, savo leske ostrihindā o efa vrkoči le šerestar. Kaleha oj les thođa tele a e zor les omukľa. ²⁰ Akor zvičindā: “Samson, o Filištínci džan pre tu!” Sar pes prekerđa, phendā peske: “Avke sar furt, the akana len pal ma razinava tele.” Ale ov na džanelas, hoj lestar o RAJ odgeľa. ²¹ O Filištínci les chudle, ile leske avri o jakha a ligende les andre Gaza. Ode les phandle le bronzune kliginenca a andre bertena mušinelas te erňinel o điv. ²² Ale o bala, so leske ostrihinde, leske chudle pale te barol.

O Samson merel

²³ O Filištínike vodci pes zgele, hoj te anen bari obeta peskere devleske le Dagonoske a kerde bari hoscina. Phenenas:

“Amaro del amenge diña
amare ñeprijateľis le Samson andro vasta.”

²⁴ Sar dikhle o manuša le Samson, lašarenas peskere devles a phenenas:

“Amaro del amenge diña
andro vasta amare ñeprijateľis,
savo zničinda amari phuv
a murdarda amare manušen.”

²⁵ Sar igen radisaŕonas zvičinde: “Anen le Samson, hoj les avri te asas.” Avke ande le Samson andral e bertena a ov len mušinelas te zabavinel.

Sar les ačhade maškar o slupi, ²⁶ o Samson phenda le terne muršeske, savo les chudelas le vastestar: “Domuk mange, hoj man te chudav le slupendar, pre save ačhel o kher, a te zmukav man pre lende.” ²⁷ Andro kher sas pherdo murša the džuvlĭja a sas ode savore Filištínike vodci. Pre strecha sas ajse 3 000 murša the džuvlĭja, save dikhenas pro Samson, sar len zabavinel.

²⁸ Akor o Samson vičinelas ko RAJ a mangelas les: “Ó, Adonaj, RAJEJA! Leper tuke pre ma a mek jekhvar man de ajši zor, so man sas, ó, Devla, hoj te visarav pale le Filištínenge mek jekhvar vaš soduj mire jakha.” ²⁹ Androda o Samson zorales chudĭa soduj maškarune slupi, pre save ačhelas o kher, jekh le čače vasteha the dujto slupos baŕogne (l'ave) vasteha a zmukĭa pes pre lende zoraha. ³⁰ Phenda: “Mi merav jekhetane le Filištĭnenca!” Caĭa zoraha ispidelas a o kher

peľa pro vodci the pre savore manuša, save sas andre. Paš peskero meriben murdarda buter sar olen, save murdarda, sar mek dživelas.

³¹ Leskere phrala savora dadeskera famelijaha džanas tele a ile leskero telos pale khere. Parunde les andro hrobos leskero dadeskero Manoachoskero, maškar e Cora the o Eštaol. O Samson lidžalas o Izrael biš (20) berš.

17

O Michah peske kerel devlores

¹ Pro brehi Efrajim dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Michah. ² Ov phenda peskera dake: “Ola ezeros the šel (1 100) rupune, so tuke sas čorde a prekal save phenda avri o prekošiben, a oda the anglal mande, hine ke ma, bo me len tuke ilom.”

E daj leske odphenda: “Čhavo miro, mi požehñinel tut o RAJ!”

³ Ov palis anda pale la dake ola ezeros the šel (1 100) rupune a oj leske phenda: “Kala rupune odthovav prekal o RAJ, hoj pes lendar te kerel mire čhaske avričhingerdi modla the rupuñi modla. Kaleha tuke dava pale kala rupune.”

⁴ Avke ov diña pale o rupune peskera dake. Androda iľa leskeri daj duj šel (200) rupune a diña len le zlatņikoske. Ov lendar kerda avričhingerdi modla the rupuñi modla, so palis sas andre Michoskero kher.

⁵ O Michah kerda andro peskero kher sentno than. Kerda peske efodos the kherutune devloren a ačhada jekhe peskere čhavendar vaš o rašaj.

⁶ Andre oda časos andro Izrael na sas kralis. Sako kerelas oda, so gondolinelas, hoj hino lačno.

⁷ Sas jekh terno čhavo andral o Judsko Betlehem, andral o kmeños Juda, savo sas Levitas a bešelas ode sar cudzincos. ⁸ Oda murš geľa het andral o Betlehem, hoj te rodel aver than, kaj te bešel. Le dromeha avľa ko brehi Efrajim ko Michoskero kher.

⁹ O Michah lestar phučľa: “Khatar aves?”

“Me som Levitas andral o Judsko Betlehem,” odphenda, “a rodav varesavo than, kaj ačhava te bešel.” ¹⁰⁻¹¹ O Michah leske phenda: “Ačh ke mande a av mange dad the rašaj. Sako berš tut dava deš rupune, chaben the gada.” O terno Levitas priačhila pre oda. Ov bešelas ode a ačhila le Michoske sar leskero čhavo. ¹² O Michah les ačhada vaš rašaj a ov ačhila te dživel andre leskero kher. ¹³ O Michah peske phenda: “Akana čačes džanav, hoj o RAJ ela ke ma lačno, bo o Levitas mange ačhila rašaske.”

18

O kmeños Dan len le Michoskere rašas the o modli

¹ Andre oda časos mek le Izraeliten na sas kralis. Akor o kmeños Dan rodenas prekal peste deđično phuv, kaj te bešen. Bo dži akor mek na chudle maškar o kmeňi Izrael phuv vaš o deđictvos. ² Avke o kmeños Dan bičhade peskere fajtendar pandž zorale muršen andral o fori Cora the Eštaol, hoj te predikhen e phuv. Phende lenge: “Džan te predikhel odi phuv.”

Sar avle pro brehi Efrajim dži ko Michoskero kher, ačhile ode te presovel. ³ Sar sas paš o kher le Michoskero, sprindžarde pal o vakeriben, hoj o terno Levitas na sas odarik. Gele ke leste a phučle: “Ko tut ade andā? So ade tu keres? So ade rodes?”

⁴ Ov lenge odphenda: “Kavke pes manca o Michah dothoda, hoj leske te služinav sar o rašaj.”

⁵ Palis leske phende: “Phuč akor le Devlestar, hoj pes te dodžanas, či amaro drom ela bach-talo.”

⁶ “Džan andro smirom!” phenda lenge o rašaj. “O RAJ imar džal anglal tumende pro drom, pal savo džan.”

⁷ Avke ola pandž murša džanas dureder a dogele andro Lajiš. Dikhle, hoj o manuša ode dživen andro smirom the bi e dar avke sar o Sidončana. Niko ode na sas andro trapišagos aňi andro čoripen, bešen dur le Sidončanendar a na sas len nič avre manušenca.

⁸ Sar pes visarde pale andre Cora the o Eštaol, lengere phrala lendar phučle: “So ode dikhlān?”

⁹ “Aven, džas pre lende!” odphende. “Dikhlam, hoj odi phuv hiňi igen lači. Pre soste mek užaren? Ma zlikeren tumen, aven džas la te zalel! ¹⁰ Sar ode džana, arakhena ode manušen, save na džanen pal nisoste. E phuv hiňi igen bari a o Del tumenge la dela andro vasta. Pre odi phuv hin savoro, so le manušeske kampil.”

¹¹ Avke šov šel (600) Daniti le zbraňenca gele andral e Cora the o Eštaol pro mariben. ¹² Sar džanas upre, kerde peske taboris paš o Kirjat-Jearim andre Judsko. Vašoda oda than, so

hino pro zapados le Kirjat-Jearimostar, pes dži adadžives vičinel Taboris le Danengero. ¹³ Palis odarik džanas dureder prekal o brehi le Efrajimoscere a doavle ko Michoskero kher.

¹⁴ Akor prevakerde ola pandž murša, save gele te predikhel e phuv paš o Lajiš. Phende peskere phralenge: “Džanen tumen olestar, hoj andre kala khera hin o efodos the o kherutune devlora, e avričhingerdi modla the e ru pu ni modla? Akana gondolinen pal oda, so kerena.” ¹⁵ Avke avle ko kher le terne Levitaskero paš o kher le Michoskero a pozdravinde les. ¹⁶ Androda šov šel (600) Daniti pririchtimen pro mariben, ačhenas angle brana. ¹⁷ Ola pandž murša, save sas te predikhel e phuv, gele andro kher a ile e avričhingerdi modla, o efodos, le kherutune devloren the e ru pu ni modla. O rašaj ačhelas angle brana le šov šel (600) vizbrojimen muršenca.

¹⁸ Sar o murša gele andre le Michoskero kher a ile odarik e avričhingerdi modla, o efodos, le kherutune devloren the e ru pu ni modla, o rašaj lendar phučla: “S'oda tumen keren?”

¹⁹ Odphende leske: “Čhit, phand andre o muj! Av amenca! Av tu amenge dad the rašaj. So hin prekal tu feder? Te el rašaj andro kher jekhe muršeskero, abo te el rašaj prekal jekh calo kmeňos le Izraeloskero?”

²⁰ Le rašaske oda sas pre dzeka. Ila o efodos, kherutune devloren the e avričhingerdi modla a ge la jekhetane lenca. ²¹ Visarde pes a džanas dureder. Mukle te džal anglal le romňijen the le čhaven le barvalipnaha the le stadenca.

²² Sar imar sas dur le Michoskere kherestar, sas zvičimen o murša, save bešenias pašes paš o Michah a dochudle le Daniten. ²³ Sar pre lende vičinenas, o Daniti pes visarde a phučle le Michostar: “So pes tuha ačhila, hoj tuke vičindal tire muršen?”

²⁴ O Michah lenge phenda: “Ilan mire devlen, so mange kerdom, the mire rašas. Tumen džan het a so ačhel mange? Sar šaj phučen, so pes manca ačhila?”

²⁵ O Daniti leske phende: “Na kamas tut imar buter te šunel, bo varesave murša pes šaj cholaren a chučena pre tumende. Tu kames, hoj tut te murdaren the cała tira famelija?” ²⁶ Avke o Daniti džanas peskere dromeha. Sar dikhla o Michah, hoj hine zoraleder sar ov, visarda pes pale khere.

²⁷ Ale on ile peha oda, so peske o Michah kerda, the leskere rašas a džanas pro mariben pro foros Lajiš, pro smiromskere manuša, save pal nisoste na džanenas. O Daniti murdarkerde len avri a zlabarde oda foros. ²⁸ Ńiko len na avla te zachrañinel, bo oda foros sas dur le Sidonostar a na sas len nič avre manušenca. Oda foros sas pašes andre dolina Bet-Rechob.

Palis pale ačhade o foros a bešenias ode. ²⁹ Le foroske dine nav Dan, pal peskero prapapus Dan, savo sas o čhavo le Izraeloskero. Angloda pes oda foros vičinelas Lajiš. ³⁰ O Daniti peske ode ačhade odi avričhingerdi modla. O Jonatan the leskere čhave sas rašaja andro kmeños Dan, medik odarik le manušen na zaile. O Jonatan sas o čhavo le Geršomoskero, saveske sas o dad

o Mojžiš. ³¹ Likerenas ode e modla, so kerda o Michah, medik ačhelas le Devleskero Stanos andro Šilo.

19

O Levitas the leskeri romni-služka

¹ Andre jekh časos, sar andro Izrael na sas kralis, jekh Levitas bešelas pro durale brehi andro Efrajim. Ila peske andral o Judsko Betlehem mek jekha romna-služobnička. ² Ale oj jekhvar les omukla, bo chalas pre leste choli a gela pale ke peskero dad andro Judsko Betlehem. Zlikerda pes ode ajse štar čhon. ³ Palis lakero rom gela pal late, hoj la te prevakerel a te anel la pale khere. Ila peha le sluhasthe duje somaren. Sar les oj ligenda andro kher peskere dadeskero a sar les dikhla lakero dad, priila les radišagoha. ⁴ O sastro les zlikerelas, hoj te ačhel ode trin džives. Avke ačhile te presovel a chanas the pijenas.

⁵ Pro štarto džives o Levitas uštıla, sar vidnišalila, hoj imar te džal khere, ale lakero dad les prevakerelas: “Ma džan nikhaj, ešeb (peršo) chan vareso, hoj tumen te zoralaren, a palis šaj džan.” ⁶ Avke ačhile ode a jekhetane peske bešenas a chanas the pijenas. O dad ola džuvlakero leske phenda: “Mangav tut, ačh ade prekal e rat a mi radisalol tiro jilo!” ⁷ Palis, sar uštıla, hoj te džal het, o sastro les igen mangelas, hoj mek te ačhel, a ov ačhila. ⁸ Pro pandžto džives sig tosara kamelas imar te džal pro drom. No leskero sastro pale pre leste

ispidelas a phendá: “Ešeb tut zoralar, ačhen ade, medik na ela o dilos!” Ačhile a chanas jekhetane.

⁹ Sar o Levitas palis ušřila, hoj te džal pro drom peskera romňaha-služobňičkaha, leskero sastro les pale prevakerelas: “Dikh, maj imar zaračol. Presoven ade a radisaľon! Tajsá sig tosara ušřena a džana pro drom andre peskero stanos.” ¹⁰ Ale o Levitas imar na kamelas te presovel ode a avke thoda o sedli pre peskere duj somara a geľa peskera romňaha-služobňičkaha the le sluhaha pro drom. Avľa anglo Jebus, so hin adadžives Jeruzalem.

¹¹ Sar sas paš o Jebus a sas imar igen nasig, o sluhás phendá leske: “Av, mangav tut, džás andre kada Jebusejiko foros a ačas ode te presovel.”

¹² Ale leskero raj leske phendá: “Na džaha andre kada foros maškar o manuša, save nane Izraeliti, ale džaha dži andre Gibeja.”

¹³ “Av, džás,” phendá le sluháske, “dikhaha, či pes del te džal ke Gibeja abo ke Rama a presovas andre jekh kale forendar.” ¹⁴ Avke gele dureder a o kham imar zadžalas, sar imar sas paš e Gibeja andre phuv le Benjaminengeri. ¹⁵ Ačhile te presovel andre Gibeja. Sar ode o Levitas avľa, ačhila pro foroskero placos, bo ňiko len na ila ke peste te presovel.

¹⁶ Odi rat avelas jekh phuro murš andral e buči pal e maľa, so sas andral o brehi le Efrajimoscere, a bešelas andre Gibeja maškar o Benjamini. ¹⁷ Sar pes obdikhľa, dikhľa ode pro placos ole muršes. O phuro murš lestar phučľa: “Kaj džás? Khatar aves?”

¹⁸ Ov odphenda: “Amen avas andral o Judsko Betlehem a džas pale khere ko palune brehi andro Efrajim. Džavas andro Betlehem a akanake džav khere, ale ňiko man na iľa andre peskero kher. ¹⁹ Hin man phusa the chaben prekal amare somara a maro the mol prekal amende. Hin man savoro, so mange kempel.”

²⁰ O phuro murš phenda: “Smirom tuke. Me tut dava savoro, so tuke kempel. Ča ma ačh kade avri prekal e rat pro pľacos.” ²¹ Avke les ligenda andre peskero kher a diňa chaben prekal leskere somara. Omorde peske o pindre, chanas the pijenas.

²² Sar lenge imar sas mištes, jekhvareste varesave nalačhe murša andral oda foros pes rozačhade pašal calo kher, chudle te durkinel pro vudar a vičinenas pro phuro: “An avri ole muršes, savo avľa andre tiro kher. Kamas leha te pašlol!”

²³ Androda o phuro murš avľa avri a dovakerelas lenge: “Na, phralale mire! Ma keren nič nalačho kale muršeske, savo avľa andre miro kher. Ma keren kajso džungipen! ²⁴ Dikhen, kade hiňi miri čhaj, savi hiňi pačivali, the kale muršeskeri romňi-služka. Anava tumenge len akana avri. Šaj lenca pašlon a keren lenca, so ča kamen, ale kale muršeha ma keren kajso džungipen!” ²⁵ Ale ola murša les na kamenas aňi te šunel. Avke o Levitas iľa peskera romňaslužobňička a ligenda la ke lende avri. On laha cali rat pašľuvkerenas a ko tosara la premukle.

²⁶ Palis odi džuvli avla pale ke oda kher, kaj ačila lakero rom. Peła anglal paš o vudar a pašlolas ode, medik na vidňisalila. ²⁷ Lakero rom uštıla tosara a sar phundrađa o vudar, hoj te džal het, dikhla peskera romňa-služobňička, sar pašlol le vastenca pro vudar. ²⁸ Phenda lake: “Ušti, džas!” Ale na odphenda leske. Avke la thoda pro somaris a džalas khere.

²⁹ Sar avla khere, ila e čhuri, chudla peskera romňa-služobňička, rozčingerđa lakero telos pro dešuduj (12) kotora a rozbičhada len pal calo Izrael. ³⁰ Dojekh, ko ada dikhla, phenda: “Nič ajso pes mek na ačila, aňi ňiko na dikhla akorestar, so o Izraeliti gele avri andral o Egipt, dži adadžives! Gondolinen pal ada! So kampil te kerel?”

20

O mariben le Benjaminenca

¹ Palis pes savore Izraeliti le Danostar dži ke Beer-Šeba the andral o Gilead zgele sar jekh anglo RAJ andre Micpa. ² Zgele pes savore Devleskere manuša – o vodci andral savore Izraelike kmeňi. Sas ode 400 000 murša le šablenca. ³ O Benjaminini pes pal ada došunde, hoj o Izraeliti gele upre andre Micpa.

O Izraeliti phučenas: “Phenen amenge, sar pes ačila kada nalačhipen?”

⁴ Pre ada o Levitas, o rom ola murdarda džuvlakero, odphenda: “Peskera romňaha-služobňičkaha avlom te presovel andre Benjaminiko foros Gibeja. ⁵ Ale o Gibejana avle

rači pre mande a rozačhade pes pašal oda kher, andre savo somas, bo kamenas man te murdarel. Našilu pašlůvkerenas mira romňaha-služobňičkaha avke, hoj muľa. ⁶ Avke ilom la a rozčhindom la pro kotora, so rozbičhadom pal calo Izrael, bo kerde nalačhipen the baro džungipen andro Izrael. ⁷ Akana, tumen savore manuša le Izraeloskere, gondolinen pal ada a phenen, so kerena!”

⁸ Savore manuša sas andre oda jekh a phende: “Ňiko amendar na džala andre peskero stanos, aňi ņiko khere. ⁹ Kada hin oda, so lenca keraha: Prekal o losos pes dodžanaha, sar džaha pre lende. ¹⁰ Andral dojekh Izraeliko kmeňos laha avri deše muršen le šelendar, šel le ezerendar the ezeros le deše ezerendar, hoj te anen o chaben prekal o manuša, save avle te visarel pale le Benjaminenge andral e Geba vaš oda džungipen, so kerde andro Izrael.”

¹¹ Palis pes savore Izraeliti zgele sar jekh paš o foros. ¹² O kmeňi andral o Izrael bičhade le muršen pal cali Benjaminiko phuv, hoj te phenen: “Oda savo džungipen tumen kerdan?!” ¹³ Akana amenge den avri le nalače muršen andral e Gibeja, save oda kerde. Murdaraha len a avke odlaha oda nalačhipen andral o Izrael.”

Ale o Benjamini na kamenas te šunel oda, so phende lengere phrala, o Izraeliti. ¹⁴ Zgele pes andral peskere fori andre Gibeja pro mariben pro Izraeliti. ¹⁵ Savore Benjamini, save pes ode zgele, sas 26 000 murša le šablenca. The mek efa šel (700) avrikidle murša, save bešenas andre Gibeja. ¹⁶ Maškar ola savore sas efa šel (700)

avrikidle murša, save sas balogara (lavaka), a dojekh džanelas igen mištes te čhivkerel o bara andral o prakos.

¹⁷ Le Izrael sas 400 000 murša le šablenca, avrisikade pro mariben.

¹⁸ O Izraeliti džanas andro Betel te phučel le Devlestar: “Ko amendar ešeb (peršo) majinel te džal pro mariben pro Benjamini?”

O RAJ lenge odphenda: “Ešeb džala o Juda.”

¹⁹ Avke o Izraeliti tosara ušfile a kerde peske taboris pašes paš e Gibeja. ²⁰ Sar o Izraeliti gele pro mariben pro Benjamini, rozačhade pes pre lende paš e Gibeja. ²¹ Ale o Benjamini gele avri le forostar a andre oda džives murdarde 22 000 Izraeliten. ²²⁻²³ O Izraeliti džanas andro Betel a dži rači rovenas anglo RAJ. Palis phučle le RAJESTAR: “Majinas te džal pale pro mariben pre amare phrala pro Benjamini?”

O RAJ lenge phenda: “Džan, maren tumen lenca!”

Avke o Izraeliti chudle pale zor a pale pes rozačhade pro mariben pre oda than, kaj pes rozačhade ešebno džives. ²⁴ Avke o Izraeliti gele pro dujto džives pro mariben le Benjaminenca, ²⁵ ale o Benjamini gele pale pro Izraeliti a murdarde lendar mek 18 000 muršen, savendar dojekh pes džanelas te marel la šablaha. ²⁶ Palis savore Izraeliti džanas upre andro Betel a ode rovenas a bešenas anglo RAJ. Calo džives dži rači poscinenas a ande le RAJESKE labarde the smiromoskere obeti. ²⁷ Palis o Izraeliti phučenas le RAJESTAR, so majinen te kerel. Andre oda časos sas ode le Devleskeri Zmluvakeri Archa,

²⁸ paš savi o Pinchas kerelas e rašajiko buči. Leskero dad sas o Eleazar, savo sas o čhavo le Aronoskero. O Izraeliti phučle: “Majinas pes te marel dureder amare phralenca le Benjaminenca, abo majinas te preačhel?”

O RAJ odphendā: “Džan, maren pes, bo tajsa tumenge len dava andro vasta.”

²⁹ Avke o Izraeliti rozačhade garude muršen pašal e Gibeja. ³⁰ Pro trito džives džanas pro mariben pro Benjamini a avke sar angloda pes rozačhade pro mariben pre Gibeja. ³¹ O Benjamini gele pre lende a o Izraeliti denašenas het a kaleha len dochudle dur le forostar. Avke sar angloda, the akana chudle te murdarkerel le Izraeliten. Murdarde lendar ajse tranda (30) muršen pre mała the pro droma, so džan jekh andro Betel the dujto andre Gibeja. ³² O Benjamini peske phende: “The akana on prekhelena (prehrajnena); avke sar angloda.” Ale o Izraeliti pes dothode: “Denašas lendar a kaleha len dochudaha dur le forostar!”

³³ Sar savore Izraeliti omukle peskere thana a pale pes rozačhade paš o Baal-Tamar, ola aver Izraeliti, save sas garude, chučile avri a džanas pro mariben le zapadostar andre Geba. ³⁴ Pre Gibeja avle 10 000 murša, save sas avrikidle andral calo Izrael. O mariben sas ajso baro, hoj o Benjamini aňi na sprindžarde, sar pašes sas lengeri bibach. ³⁵ Avke o RAJ diňa le Izraelitenge te ņerinel (zviťazinel) upral o Benjamini a oda džives murdarde 25 100 Benjaminen, save pes džanenas te marel la šablaha. ³⁶ Avke o Benjamini dikhle, hoj prekhelde.

Sar o Izraeliti ņerinde

Angloda o Izraeliti oddžanas le Benjaminendar, bo pes zmukle pro murša, save sas garude paš e Gibeja. ³⁷ Akor o garude murša denašenas pro mariben andre Gibeja a le šablenca murdarkerde savoren, save sas andro foros. ³⁸ O Izraeliti pes dothode ole muršenca, hoj o thuv andral o foros ela lenge sar znameŋje, ³⁹ hoj te visaren pes pale andro mariben. Angloda imar sigeder o Benjaminini murdarde lendar ajse tranda (30) muršen a phende peske: “Murdarkeras len avke sar ešebnovar (peršovar).” ⁴⁰ Akor chudla andral o foros te džal upre o thuv. Sar pes o Benjaminini obdikhle palal, dikhle, hoj andral calo foros džalas o thuv dži ko ņebos. ⁴¹ Androda o Izraeliti pes visarde pale pro mariben. O Benjaminini predarandile, bo dikhle, sar pašes hin lengeri bibach. ⁴² Vašoda pes visarde a denašenas le Izraelitendar pre pušta, ale le maribnastar na denašle, bo ola aver murša avenas avri andral o foros a murdarkerde len. ⁴³ Džanas pre lende pal dojekh sera a na preačhenas te džal pal lende dži pro vichodos la Gibejatar. ⁴⁴ Avke mule 18 000 zorale murša andral o kmeňos Benjamin. ⁴⁵ Sar ola aver Benjaminini pes visarde a denašenas pre pušta ke skala Rimmon, o Izraeliti murdarde lendar 5 000 pašal o drom. Džanas dureder pal lende dži ko Gidom a murdarde mek 2 000 muršen.

⁴⁶ Oda džives murdarde 25 000 Benjaminen, save sas zorale andro mariben le šablenca. ⁴⁷ Ale 600 murša pes visarde a denašle pre pušta pre skala Rimmon a ode ačhile štar

čhon. ⁴⁸ O Izraeliti pes pale visarde andre Benjaminiko phuv a murdarkerde ode savore muršen, džuvljen, čhaven the le džvirinen. Savore fori, prekal save džanas, zlabarde.

21

O romňija prekal o Benjamini

¹ O Izraeliti ile angloda vera andre Micpa: “Ňiko amendar na dela peskera čha romňake le Benjaminenge.” ² O manuša avle andro Betel a bešenas ode le zorale rovibnaha anglo Del džiči rači. ³ Phenenas: “Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskero, soske pes andro Izrael ačhila oda, hoj adadžives jekh tire kmeňostar našlila?”

⁴ Pre aver džives sig tosara o Izraeliti ode ačhade oltaris a ande labarde obeti the smiro-moskere obeti. ⁵ Palis phučenas: “Ko le Izraelike kmeňendar na avla, sar pes zgelam anglo RAJ? Bo diňam bari vera upral savore, ko na avela anglo RAJ andre Micpa, hoj mušinelat te merel!”

⁶ Le Izraelitenge avla pharo pre peskere phrala pro Benjamini a vakerenas: “Adadžives o Izrael našada jekh peskero kmeňos. ⁷ So kampil te kerel, hoj te arakhas romňijen prekal o Benjamini, save mek ačhile? Bo diňam vera le RAJES, hoj na daha lenge peskere čhagen romňenge.” ⁸ Palis phučle: “Ko le Izraelike kmeňendar na avla anglo RAJ andre Micpa?” A avle pre oda, hoj Ňiko andral o Jabeš-Gilead na avla andro taboris, kaj sas zgele. ⁹ Bo sar zgende

le manušen, na sas ode ňiko andral o Jabeš-Gilead. ¹⁰ Vašoda o Izraeliti bičhade 12 000 zorale muršen a phende lenge: “Džan, murdaren savoren andro Jabeš-Gilead, the le džuvlijen le čhavenca! ¹¹ Kada kerena: Murdaren dojekhe muršes the dojekha džuvla, savi imar pašlila le muršeha.” ¹² Arakhle maškar lende štar šel (400) terne pačivale čhajen a ligende len andro taboris Šilo andre phuv Kanaan.

¹³ Palis savore Izraeliti bičhade le muršen, hoj te vakeren le Benjaminenca, save sas pre skala Rimmon, hoj te en lenca andro smirom. ¹⁴ Avke o Benjamini pes visarde pale a o Izraeliti len dine ole džuvlijen andral o Jabeš-Gilead, saven mukle te dživel. Ale na sas lendar dos prekal savore.

¹⁵ Le manušenge sas pharo pro Benjamini, bo o RAJ cirdña avri jekh kmeňos le Izraelike kmeňendar. ¹⁶ O Izraelike vodci phende: “So kereha ole avrenca, hoj sakones te el džuvli, te imar na ačhila ňisavi džuvli maškar o Benjamini?” ¹⁷ Phende mek: “Našti našavas jekh le dešduje (12) Izraelike kmeňendar. Mušinas te zachrañinel o kmeňos Benjamin, hoj te na merel avri! ¹⁸ Ale našti lenge das amare čhajen vaš o romňija, bo diňam bari vera, hoj dojekh, ko dela peskera čha vaš e romňi le Benjaminenge, ela prekošlo!”

¹⁹ Palis o Izraelike vodci gondolinenas a phende: “Sako berš hin le RAJESKERO inepos andro Šilo.” O Šilo hin pro severos le Betelostar, pro juhos le Lebonatar the pro vichodos le dromestar, so džal upre andral o Betel andro

Šichem. ²⁰ Phende le Benjaminenge: “Džan a garuven tumen andro viñici. ²¹ Sar dikhena le džuvlen andral o šilo, sar aven avri te khelel, džan avri andral o viñici a sako peske mi chudel džuvla ole šiloscere čhajendar a džan andre Benjaminiko phuv. ²² Sar avena lengere dada the lengere phrala pes tumenca te vesekedinel, phenen lenge: ‘Muken len amenge, bo ņiko amendar na chudla romña andro mariben. Vaš oda, hoj tumen len amenge na diñan, na avena prekoše.’ ”

²³ O Benjamini avke the kerde. Dojekh peske chudla džuvla olendar, save khelenas, a ligenda la andre peskeri phuv. Chudle pale te ačhavel o fori a bešenase ode. ²⁴ Palis o Izraeliti odgele odarik a visarde pes pale andre peskeri phuv ke peskere kmeñi the fajti.

²⁵ Andre oda časos na sas kralis andro Izrael a sako kerelas pal peskeri dzeka.

Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2019
Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre
Romaňi Čhib 2019 (New Testament+)

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes

Contributor: Slovak Bible Society

Eastern Slovak Romani New Testament Plus Portions

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani'. Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Books of the Old Testament are being added as the translation of the Old Testament progresses. Audio of the whole New Testament is available.

The text and audio are accessible on Bible.com; Biblia.sk; Bible.is; Romani.global.bible.

For further information, please contact Project Manager Pierre van Vuuren at pvanvuuren@twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849